Ազգ
Azg
armenian daily
26 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2002 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 238 (2683)

Հայաստանի ճանապարհները ձյունածածկ են եւ սառցակալած

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Դեկտեմբերի 25-ի կեսօրվա դրությամբ, ուժեղացող ձնաբքի պատճառով արդեն չորրորդ օրն է փակ է Գորիս-Սիսիան ճանապարհահատվածը, նախորդ օրվանից փակ են Բերդ-Ճամբարակ ճանապարհահատվածը, Տաշիր-Վրաստան սահմանով անցնող ճանապարհը: Ինչպես հայտնեցին ՀՀ տրանսպորտի եւ կապի նախարարության մամուլի ծառայությունից, դժվարանցանելի են Մարտունի-Վարդենիս, Վարդենիս-Ճամբարակ, Արթիկ-Գյումրի, Արթիկ-Արագած, Արթիկ-Մարալիկ, Գյումրի-Մարալիկ ճանապարհահատվածները, ուժեղ քամի է Երեւան-Սեւան ավտոմայրուղու Սեմյոնովկա հատվածում: Բուքը շարունակվում է Աշտարակ-Ապարան եւ Ապարան-Ծաղկահովիտ հատվածներում, քամին համեմատաբար մեղմացել է Արթիկում:

Նույն աղբյուրից տեղեկացնում են նաեւ, որ Հայաստանի բոլոր ճանապարհներն ընդհանուր առմամբ ձյունածածկ են եւ սառցակալած: Չնայած մերկասառույցը պարբերաբար մաքրվում է, սակայն ցածր ջերմաստիճանի պատճառով ավտոճանապարհները շարունակում են մնալ սառցապատված:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎՈՒՄ

Մահապատժի հարցն այս խորհրդարանի փորձաքար

Ի՞նչ պատիժ է սպասում 27-ի ոճրագործներին

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

«Մահապատիժ կարող է կիրառվել պատերազմի կամ պատերազմի անմիջական սպառնալիքի ժամանակ: Այսինքն՝ սպառնալիքը պետք է ստեղծված լինի եւ այդ ժամանակ տեղի ունեցած հանցագործություններ համար մահապատիժը կարելի է կիրառել: Որեւէ ձեւով սա չի կարող ինչ-ինչ հարցեր լուծել: Եվ-րախորհրդին մենք ասել ենք, որ, այո, մենք սկզբունքորեն կողմ ենք մահապատժի վերացմանը: Եվ այսօր տարբեր դեպքեր բերել եւ ընդգրկել քրեական օրենսգրքում, նշանակում է ակնհայտորեն մեկ քայլ հետ, եւ իսկապես հետեւանքները կարող են կոշտ լինել»: Այս խոսքերի հեղինակն ԱԺ փոխնախագահ Տիգրան Թորոսյանն էր, որն օգտվելով կանոնակարգով իրեն վերապահված արտահերթ ելույթի իրավունքից, երեկ փորձեց պատասխանել մահապատժի կիրառման-չկիրառման շուրջ ծավալված քաղաքական շահարկումներին: Թորոսյանը նշեց նաեւ, որ երկիրը պիտի հարգի իր ստանձնած պարտավորությունները: Այս ամենով հանդերձ, Թորոսյանը չհստակեցրեց կոնկրետ իրենց կուսակցությունն ինչպես է տրամադրված քր. օրենսգրքում մահապատժի սահմանմանը եւ ԵԽ հայտնի կոնվենցիայի 6-րդ արձանագրության վավերացմանը:

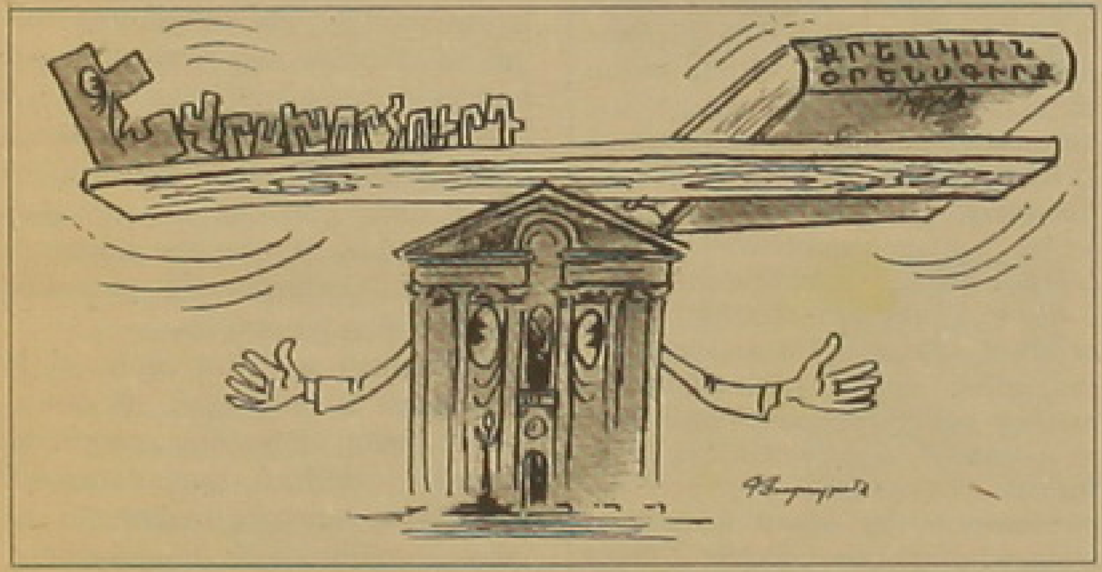

Տես ☛ էջ 3

«ՍՈՒՐԲ ԱՆՈՒՆԴ ՊԻՏԻ ՀԻՇՎԻ ԴԱՐԵԴԱՐ»

Երկնժույգա հեծյալը՝ միաբանության խորհրդանիշ

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

«Այս պահին ինձ թվում է, թե սա փոքր Մհերն է, որ հայացքը սեւեռել է դեպի իր հայրենի տունը՝ Շապինգարահիսարը, եւ ամենքիս հույս է ներշնչում, որ կգա ժամանակը, եւ մենք ազգովին կդիմավորենք նաեւ Փոքր Մհերին: Այս նյութեղեն կառույցը բոլորիս մեջ արթնացնում է Անդրանիկի ոգին՝ տեղադրված Անդրանիկ Զորավարի հուշարձանի օծման արարողության ժամանակ Արարատյան թեմի առաջնորդ Նավասարդ եպս. Կճոյանը եւս մեկ անգամ մեծ հայորդու պատգամը հիշեցրեց հանրությանը: Անդրանիկ զորավարի արձանի բացման հանդիսավոր արարողությունը երեկ կատարվեց պաշտպանության նախա-

PHOTOLURE

համազգային միասնության եւ համատեղ պայքարի ոգին: ...Այս հեծյալն այսուհետեւ պիտի խոսի մեզ հետ ամեն վայրկյան, պարտավորեցնի մեզ, որ պետական շահերը ստորադասենք համազգային գերագույն շահերին: Ո՞վ չի լսում մեծ զորավարի հորդորը. «Ամեն երեկո, երբ գնում ենք քնելու եւ գլուխներս բարձին ենք դնում, մտածենք, թե ինչ ենք արել այս ազգի համար»:

Սբ. Գրիգոր Լուսավորիչ Մայր եկեղեցու ֆոնին՝ հարակից շրջակայքում րար Սերժ Սարգսյանի, բարձրաստիճան զինվորականության, Երեւանի քաղաքապետ Ռոբերտ Նազարյանի, մտավորականների, մի շարք պատգամավորների, Անդրանիկ զորավարի ոգուն հավասարիմ հայ մարդկանց ներկայությամբ: Հուշարձանի բացման պատիվը տրվեց գեներալ-գնդապետ Գուրգեն Դալիբալթայանին, բարերար Վահրամ Շիրինյանին, «Անդրանիկ» միության նախագահ Նորայր Մուշեղյանին:

Տես ☛ էջ 2

Լեւոն Չախմախչյանը՝ Ռուսաստանի ամենաազդեցիկ գործիչների ցանկում

ՄՈՍԿՎԱ, 25 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՌԴ աշխատավորների ինքնակառավարման կուսակցության նախագահ, «Ռոսիա» շարժման քաղաքական խորհրդի ղեկավարի առաջին տեղակալ Լեւոն Չախմախչյանը վարկանիշային «Լիցա» («Դեմքեր») ռուսական հանդեսի կողմից ընդգրկվել է 2002 թվականի Ռուսաստանի ամենաազդեցիկ քաղաքական գործիչների ցանկում: Ինչպես հաղորդում է հեղինակավոր ռուսական հանդեսը, նրա գլխավորած կուսակցությունն այսօր ներառում է ավելի քան 25 հազար անդամ, իսկ նրա ստորաբաժանումները գործում են Ռուսաստանի 80-ից ավելի տարածաշրջաններում:

Շառլ Ազնավուրը երգելու է Լվովում

ԼՎՈՎ, 25 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ուկրաինայի Լվով քաղաքի հայ համայնքը հրավիրել է Շառլ Ազնավուրին ելույթ ունենալու բարեգործական համերգով, որից գոյացած գումարը նախատեսվում է ուղղել 14-րդ դարում Լվովում կառուցված հայկական տաճարի վերակառուցմանը:

«Ռիսու» ուկրաինական ինտերնետային գործակալությունը, վկայակոչելով Լվովի ազգային թանգարանի տնօրեն Միրոսլավ Օտկիչին, հայտնում է, որ Ազնավուրը մտադիր է Լվով ժամանել 2003 թ. ընթացքում:

Օտարահպատակները խիստ դժգոհ են ամերիկյան խստացումներից

Մ. Նահանգներում 20 տարբեր երկրների քաղաքացիների նկատմամբ վերջերս ընդունված խստացման որոշումը ընդվզման ալիք է բարձրացրել «սեւ ցուցակում» հայտնված օտարահպատակների շարքերում: Նրանք ստիպված են ներկայանալ պետական համապատասխան հիմնարկներ իրենց կացության եւ կեցության մասին տեղեկություններ հայտնելու եւ համաձայնվելու, որ այսուհետեւ Մ. Նահանգներում իրենց տեղաշարժերի մասին տեղյակ են պահելու այդ մարմիններին: Ամերիկյան գրեթե բոլոր մեծ քաղաքներում այս օրերին բողոքի ցույցեր են տեղի ունենում: Ցուցարարները Մ. Նահանգների դատախազության այդ որոշումը համարում են խտրականություն «սեւ ցուցակում» հայտնված երկրների քաղաքացիների դեմ, որոնք գերազանցապես մահմեդական են: Բողոքավորներին են միացել երկրում գործող մարդու իրավունքների պաշտպան կազմակերպությունները:

Այնուամենայնիվ, ամերիկյան իշխանությունների կարծիքով խստացումները միակ միջոցն են երկրի ներքին անվտանգությունն ապահովելու տեսակետից: Հաշվառման ներկայացած օտարահպատակներից արդեն 100-ը ձերբակալվել են:

Ինչպես հայտնի է, սկզբնապես Հայաստանը նույնպես հայտնվել էր հիշյալ երկրների ցուցակում:

Գյուլբեդին Հեքմաթիարը դաշինք է կազմում թալիբների եւ «Ալ Ղաիդայի» հետ

Աֆղանստանի ամենահայտնի ռազմապետերից մեկը՝ գեներալ Գյուլբեդին Հեքմաթիարը երեկ հայտարարեց, թե իր զինյալ ուժերը դաշինք են կազմել երկրում մնացած թալիբների եւ «Ալ Ղաիդա» կազմակերպության զինյալների հետ՝ նպատակ ունենալով պայքարել երկրում ամերիկյան «դրածոների» եւ ընդհանրապես արեւմտյան ազդեցության դեմ: Գեներալն ընդդիմադիր է երկրում Համիդ Կարզայի գլխավորությամբ գործող իշխանության դեմ՝ սկսած այն պահից, երբ հրաժարվեց նոր կառավարության մեջ պաշտպանության փոխնախարարի պաշտոնից:

Պաշտոնական Վաշինգտոնը երեկ անմիջապես արձագանքեց Հեքմաթիարի հայտարարությանը, թե գեներալի գործունեությունը վտանգավոր է Աֆղանստանի կայունության համար: Միջազգային համապատասխան ծառայություններին դեռեւս հայտնի չէ Հեքմաթիարի գտնվելու վայրը:

ՄԵԾԱՐՈՒՄ

Խաղաղության մարտիկների մեծարանքի երեկո

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Երեւանի քաղաքապետարանի նախաձեռնությամբ այսօր կառավարության ընդունելությունների տանը զոհված ազատամարտիկների ծնողների, հաշմանդամ ազատամարտիկների համար կազմակերպվել էր մեծարման երեկո: Ներկա էին գիտության եւ արվեստի գործիչներ, հայրենական պատերազմի վետերաններ:

ՀՀ պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանը, շնորհավորելով ներկաներին Նոր տարին, ցանկացավ, որ 2003 թվականին բոլորի ընտանիքներում խաղաղություն եւ հաջողություն լինի: «Իմ խորին համոզմամբ, Ծննդյան տոները մարդկության ամենաուրախ տոներից մեկն է, մեզանից յուրաքանչյուրը նոր տարվա հետ կապում է նոր հույսերի, նոր ծրագրերի իրականացում: Ուզում եմ, որ 2003 թվականին հանրապետությունում ինչ-որ չափով մեղմվի այն մարդկանց սոցիալական վիճակը, ովքեր դրա կարիքն ունեն»,- ասաց նա:

Պաշտպանության նախարարը երախտագիտությամբ հիշեց նրանց, ովքեր զոհվել են:

Նախարարի պարգեւին արժանացավ Զոհված ազատամարտիկների ծնողների կոմիտեի նախագահ, զոհ-

ARMENPRESS

ված ազատամարտիկի հայր Արամայիս Միքայելյանը այն բանի համար, «որ այս աշխարհի հետ չի գժվել, այս աշխարհից չի վիրավորվել»: Այլ, ընդհակառակը, փորձում է մեղմել իր բախտակիցների վիճակը եւ աշխատում է մասնակից դառնալ նաեւ երիտասարդների դաստիարակությանը:

Ա. Միքայելյանը նախարարին եւ ներկաներին հավաստիացրեց, որ եթե հանկարծ երկիրը վտանգի մեջ հայտնվի, պատրաստ են կրկնելու իրենց զավակների սխրանքը:

Երեւանի քաղաքապետ Ռոբերտ Նազարյանը ներկաներին ուղղված իր բարեմաղթանքում ցանկացավ, որ ուրախ տրամադրությունն ուղեկցի բոլորին գալիք տարվա ընթացքում: «Ցանկանում եմ, որ այսուհետեւ մեկս մյուսին ավելի շատ վստահենք ու հավատանք, փորձենք ներել միմյանց սխալները եւ շենացնենք մեր երկիրը»,- ասաց քաղաքապետը:

ԱԶԳ

Ընթացիկ

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

Եվս մեկ ՀՌԱԿ ակումբ մայրաքաղաքում

«Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցությունը լրջորեն է նախապատրաստվում մոտալուտ նախագահական ընտրություններին՝ պաշտպանելով ՀՀ նախագահի պաշտոնում Ռոբերտ Քոչարյանին տեսնելու եւս մեկ ակումբ՝ «Իգդիրը»: Ինչպես նշեցին ակումբի անդամները, «հետեւելով մայրաքաղաքում կատարվող քաղաքական անցուդարձին, համոզվում ես, որ տնտեսական զարգացման ճիշտ ճանապարհ առաջարկում են ռամկա-

վարները»: Ուստի նրանք բնական են համարում իրենց անդամակցությունը ՀՌԱԿ-ին:

Բավականին հետաքրքրական քննարկումից հետո, որին մասնակցում էին նորաբաց ակումբի անդամները եւ ՀՌԱԿ փոխատենապետներ Հարություն Առաքելյանը, Մեխակ Գեւորգյանը եւ ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության անդամ Կարեն Կակոյանը, ձեւավորվեց նոր ակումբի վարչությունը: Ատենապետ ընտրվեց Սկրտիչ Ասլանյանը:

նախնական ցանկությունը,- երեկ Թեխեյան կենտրոնում հայտարարեց ՀՌԱԿ փոխատենապետ Հարություն Առաքելյանը:- Մենք միշտ էլ հայտարարել ենք, որ կողմ ենք ռուսական ազատ հարաբերություններին, երկրի քաղաքական եւ տնտեսական խաղաղ, ոչ հեղափոխական զարգացմանը: Դա է մեր երկրի, մեր ժողովրդի զարգացման միակ ճշմարիտ ճանապարհն այսօր»:

Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքում մինչ երեկ գործում էր ՀՌԱԿ 9 ակումբ, որոնց անդամակցելու ցանկություն ունեցողների թիվն աճում է: Եվ բնական է, որ 17 նորագիրներով կազմվեց

Ս. Ս.

Երկնձույգյա հեծյալը՝ միաբանության խորհրդանիշ

Սկիզբը էջ 1

«1977-ին էր, երբ առաջին անգամ Արա Շիրազի արվեստանոցում տեսա Անդրանիկ զորավարի հուշարձանի մակետը: Երկու ձիու վրա էր զորավարը, որ խորհրդանշում է Արարատ լեռը: Նժույգներից մեկը Մասիսն է, մյուսը՝ Սիսը», իր 25-ամյա վաղեմի երազը հիշեց Զորի

րի Բաղալյանը, հիշեց Վիլյամ Սարոյանին, որ փափագել էր տեսնել զորավարի արձանը Երեւանում: Իր երազը գուցե չէր կատարվել, այն այսօր է միայն իրականություն դարձել՝ դժվարությամբ, մեծ ջանքերի գնով, որի կատարման համար երախտապարտ ենք հանդիսավարողին՝ իր մասնակցության եւ կատարման համար, Սերժ Սարգսյանին՝ աջակցելու, քարտուղար Վահրամ Շիրինյանին եւ բոլոր նրանց, ովքեր մասնակցել են հուշարձանի ստեղծմանը: Զորի Բաղալյանը նաեւ մի գաղտնիք բացեց ներկաների համար՝ հանդիսավարողի համեստությունը թույլ չի տվել իր անունը հիշատակել, սակայն նրա՝ Արա Շիրազի ստորագրությունը դաջված է Անդրանիկի ձախ ոտքի տակ:

Կենդանության օրոք արդեն իսկ լեգենդ դարձած մեծ զորավարի անունը հավերժացման խորհրդանիշ է կրում, որ այսօր հարեղնացած, արձանացած վիճակում անգամ հսկող այլ է մեգանում: ժողովրդի նախասազրի կանգնել եւ ճիշտ ժամանակին պատմության մեջ հայտնված անհատները, որ մասնակցություն են դառնում հայաստանյան երազի, առանձնացվում են այնտեղ, որտեղ այդ

տոհքն օգտագործելով՝ նկատեց, որ այս գնահատանքը վերաբերում է անցյալի մեր բոլոր հերոսներին: «Հարկ եմ համարում բարձրաձայն կարծիք հայտնելու, որ պատմագետ, քաղաքագետ երեւալու համար վերջին տարիներին ոմանք հետին թվով քննության են ենթարկում արդեն ժողովրդի հիշողության մեջ մտած հերոսների կերպարները: Ոչ ոքի իրավունք չի տված համեմատելու, առանձել եւ հակադրելու հերոսներին, քանզի նրանք բոլորն էլ ազգի զոհասեղանին դրեցին իրենց միակ հարստությունն ու թանկագինը՝ կյանքը»:

Պատմագետ-քաղաքագետներն իրենց անելիքն են անում, իսկ ժամանակը եւ ժողովրդի հավաքական հիշողությունը՝ իրենց: Ճշմարտությունն, այնուամենայնիվ, ճեղքում է բոլոր պատնեշները: Վկան՝ մեր այսօրվա հիշողության վավերացումը եւ բազմության ակնածանքը: Յուրաքանչյուրն իր վերաբերմունքը, իր զգացողությունները կունենա, անշուշտ, իսկ երկնժույգյա հեծյալը կշարունակի ազատության նկատմամբ ունեցած իր կամքը հաղորդել սերունդներին, քերեւս մեր երկփեղկված ճակատագիրը սանձահարել փորձելով:

ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ԿՐՔԵՐ

Րաֆֆի Հովհաննիսյանը դիմել է դատարան

Բայց ինչո՞ւ

ՀՀ նախագահի թեկնածու առաջադրված Ր. Հովհաննիսյանը երեկ հանդես եկավ հետեւյալ հայտարարությամբ.

«Այսօր Հայաստանի Հանրապետության նախագահի թեկնածության գրանցման համար անհրաժեշտ բոլոր փաստաթղթերն ինձ առաջադրող նախաձեռնող խումբը ներկայացրել է ՀՀ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին:

Հաշվի առնելով իմ քաղաքացիության առնչվող եւ հասարակական լայն հնչեղություն ստացած տարաբնույթ կարծիքներն ու շահարկումները՝ հարկ եմ համարում կրկնել, որ 1991 թվականից սկսած բազմիցս դիմել եմ իրավասու ատյաններին՝ ինձ ՀՀ քաղաքացիություն շնորհելու համար: Այդ բոլոր դիմումները մնացել են անպատասխան եւ միայն 2001 թ. օգոստոսի 10-ին է համապատասխան հրամանագիր ստորագրվել՝ անտեսելով 1991 թվականից ՀՀ քաղաքացիություն ստանալու իմ իրավունքը: Քանի որ պաշտոնական մարմնից ստացված տեղեկանքն արձանագրում է իմ իրավունքների եւ օրինական շահերի ոտնահարման փաստը, ես այսօր դիմել եմ Երեւանի Կենտրոն-Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարան՝ ՀՀ քաղաքացիությունս 1991 թվականից ճանաչելու խնդրանքով:

Մինչ օրս ձեռնարկված բոլոր քայլերս ճշգրտորեն համապատասխանել են մեր երկրում գործող օրենքներին, հետեւապես որդեգրածս պահվածքին հավասարիմ եմ մնում նաեւ բախտորոշ այս պահին: Ես ապավինում եմ դատարանի անկողմնակալությանը եւ ակնկալում արդար վճիռ: Հավատացած եմ, որ դատարանը կվերականգնի հանիրավի խախտված իրավունքներս, այդպիսով նաեւ ապացուցելով, որ ինձ եւս իշխանություն է՝ ենթակա միայն օրենքին:

Իսկ ընտրության իրավունքը պատկանում է միմիայն ժողովրդին, որի հավաքական կամքը վեր է ցանկացած շահարկումից, եւ որի աջակցությամբ էլ կհասնենք վճռական հաղթանակի»:

«Ազգի» կողմից չենք կարող չավելացնել, որ Ր. Հովհաննիսյանի՝ «մինչ օրս ձեռնարկված բոլոր քայլերս ճշգրտորեն համապատասխանել են մեր երկրում գործող օրենքներին» արտահայտությունը չի համապատասխանում իրականությանը. «մեր երկրում գործող օրենքները» պահանջում են նախքան ՀՀ քաղաքացիություն հայցելը պաշտոնապես հրաժարվել օտարերկրյա քաղաքացիությունից: Պրն Ր. Հովհաննիսյանը Մ. Նահանգների քաղաքացիությունից պաշտոնապես հրաժարվել է 2001 թ. ապրիլի 23-ին, որից հետո միայն նրան շնորհվել է, ինչպես «մեր երկրում գործող օրենքներն» են պահանջում, ՀՀ քաղաքացիություն: Հետեւաբար, անձնագրային համապատասխան վարչության կողմից երեկ նրան տրված տեղեկանքը 10 տարուց ավելի Հայաստանում բնակվելու, բայց միայն 2001 թ. օգոստոսի 10-ից ի վեր ՀՀ քաղաքացի լինելու մասին, «ճշգրտորեն համապատասխանել է մեր երկրում գործող օրենքներին»:

Անշուշտ, դժվար է պատկերացնել, որ մասնագիտական կրթությամբ իրավաբան պրն Հովհաննիսյանն այսքան բանը չի հասկանում կամ չի հասկացել նախապես: Այդ դեպքում հարց է ծագում՝ ինչո՞ւ էր նա թեկնածությունը դնում նախագահական ընտրություններին: Շուրջը «ամպ» ստեղծելու, սեփական վարկանի՞շը ճշտելու, իրեն «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի գործադիր տնօրեն նշանակելու դիմաց ՀՀ նախագահից վրեժխնդի՞ր լինելու, թե՞ այլ նպատակով:

Նոր տերերը ներողամիտ չեն լինի

Եթե մինչեւ գալիք տարվա հունվարի 10-ը ջեռուցվող 505 շենքերի բնակիչները չմարեն վարձավճարների գոնե նվազագույն պարտքերը, ապա միանգամայն իրական է այն մտավախությունը, որ բաշխիչ ցանցերի նոր սեփականատերը կդադարեցնի էներգամատակարարումը: Նոր տերերը ներողամտության ավելցուկով չեն տառապում: Քաղաքապետի բնորոշմամբ, անկախ իշխանությունների ցանկությունից, նրանք մեխանիկական անջատումներ կանեն: Ահռելի չափերի է հասել նաեւ գազամատակարարման պարտքը՝ 5 մլրդ դրամ: Ֆինանսական լարված իրավիճակը սպառնում է ջեռուցման անժամանակ դադարեցմամբ, իսկ դա իր հերթին հարվածելու է առանց այդ էլ փլփլված համակարգին ու ջեռուցվել-չջեռուցվելու անընդմեջ փորձության ենթակա բնակֆոնդին:

Քաղաքը լուսավորվում է

Երեւան այցելող զբոսաշրջիկները, սովորաբար, իբրեւ քաղաքի նկարագրին անհարիր իրողություն, առաջինը նշում են արտաքին անբավարար լուսավորությունը: Իհարկե, այսօր մայրաքաղաքն այն չէ, ինչ մի քանի տարի առաջ՝ մութ ու խավար փողոցներով, գիշերային սարսափների հարուստ տեսականիով: Երեւանը հատված-հատված լուսավորվում է՝ աստիճանաբար լրացնելով ժամանակակից քաղաքին ներկայացվող այս կարեւոր պահանջի բացերն ու թերությունները: Այսօր արդեն ավարտվեցին Կիեւյանի եւ Դավիթաշենի կամուրջներին հարող հատվածների տոնական լուսավորման աշխատանքները: «Լինսի» հիմնադրամի միջոցներով իրականացվող փողոցների լուսավորման ծրագիրը եւս մոտենում է եզրագծին: Այս 2 օրը վառվեցին նաեւ Կորյունի փողոցի լույսերը՝ մինչեւ Տերյան ու Հերացի, Վազգեն Սարգսյան, Տիգրան Մեծ, Աբովյան փողոցների լույսերը:

Կ. Դ.

Չովունի գյուղի ջրամատակարարումը վերականգնվել է

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Դեկտեմբերի 25-ին, ավելի քան մեկշաբաթյա ընդհատումից հետո, վերականգնվել է Կոտայքի մարզի Չովունի գյուղի ջրամատակարարումը: Ինչպես հայտնեց Չովունիում գտնվող «Նորմա կաթ» ՍՊԸ-ի փոխտնօրենը, դեկտեմբերի 25-ին գյուղն արդեն ջուր ունի, եւ բնակիչներն աշխատում են ջրի սառած խողովակները տաքացնել:

Անցյալ շաբաթ գյուղի միակ պոմպակայանը անջատվել էր, քանի որ էլեկտրամատակարարման ձեռնարկությունը պահանջել էր մարել պոմպակայանի՝ էլեկտրաէներգիայի դիմաց 1994 թվականից մինչ օրս կուտակված պարտքը՝ 90 մլն դրամ (մոտ 158 հազար ԱՄՆ դոլար): Ջրամատակարարումը վերականգնելու համար գյուղի ղեկավարությունը դիմել էր ընդհուպ ՀՀ նախագահի աշխատակազմ:

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Կառավարության վստահության հարցը չքննարկվեց

Դեկտեմբերի 25-ին տեղի ունեցավ ԼՂՀ 3-րդ գումարման Ազգային ժողովի 5-րդ նստաշրջանի այս տարվա վերջին լիագումար նիստը:

Քանի որ առողջական վիճակի պատճառով վարչապետ Անուշավան Դանիելյանը չկարողացավ մասնակցել նիստին, ուստի պատգամավորները որոշ ժամանակով հետաձգեցին «ԼՂՀ կառավարության գործունեության ծրագրի մասին» եւ «Հարցեր կառավարությանը» օրակարգային հարցերը՝ հետագայում դրանց անդրադառնալու պայմանով:

«ԼՂՀ 2002 թ. պետբյուջեի 9 ամսվա կատարման մասին» տեղեկատվությամբ հանդես եկավ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար Սպարտակ Թեւոսյանը:

Հաջորդ հարցը «ԼՂՀ 2003-2005 թթ. պետական վիճակագրական աշխատանքների եռամյա ծրագիրը հաստատելու մասին» էր: Օրենքի նախագիծը պատգամավորների ուշադրությանը ներկայացրեց ԼՂՀ ազգային վիճակագրական ծառայության նախագահ Բենիկ Բաբայանը: Լսվեց նաեւ հարցի կապակցությամբ գլխադասային ֆինանսաբյուջետային եւ տնտեսական կառավարման հարցերի հանձնաժողովի դրական եզրակացությունը: Առաջարկություն եղավ ուղեւորափոխադրումների հետ մեկտեղ բեռնափոխադրման հետազոտման դրույթը եւս ամրագրել օրենքում: Խորհրդարանն ընդունեց օրենքն ամբողջությամբ:

Քննության առնվեց նաեւ «ԼՂՀ պետական եւ հանրային բնակարանային ֆոնդի սեփականաշնորհման մասին» օրենքում փոփոխություն կատարելու հարցը: ԼՂՀ փոխվարչապետ, արտադրական ենթակառուցվածքների զարգացման եւ քաղաքաշինության նախարար Յուրի Ղազարյանը անհրաժեշտ գտավ, բնակարանների սեփականաշնորհումը, գործընթացն ավարտին հասցնելու անհրաժեշտությունից ելնելով, երկարաձգել մինչեւ 2004 թ. հունվարի 1-ը: Օրենքն ամբողջությամբ ընդունվեց:

Այնուհետեւ խորհրդարանը հաստատեց ԱԺ Վերահսկիչ պալատի կանոնադրությունն ու 2003 թ. գործունեության ծրագիրը:

Առանց տարաձայնությունների ընդունվեցին «ԼՂՀ ԱԺ կանոնակարգի» օրենքի վերաբերյալ հանրապետության նախագահի առարկություններն ու առաջարկությունները, որոնք խորհրդարանին ներկայացրեց ԼՂՀ նախագահի լիազոր ներկայացուցիչ Նարինե Նարիմանյանը:

Վերջում խորհրդարանը դռնփակ քննարկեց օրակարգով նախատեսված այլ հարցեր:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Ստեփանակերտ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր-
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն
/ հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն
/ հեռ. 529353
Apple Macintosh
համակարգչային սարուածքը
«Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:

Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Հայ սպառողները նախընտրում են տեղական մսամթերքը, կաթնամթերքը, գարեջուրն ու հրուշակեղենը

Հայաստանի արդյունաբերողների եւ գործարարների միությունը եւ «Սպառողների միություն» հասարակական կազմակերպությունը համատեղ իրականացնում են «Ժամկետանց սննդամթերք» ծրագիրը: Աշխատանքների առաջին փուլի ավարտը երեկ ներկայացվեց լրագրողներին:

Հրավիրված էին նաեւ Ազգային ժողովի, առողջապահության, առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման նախարարությունների ներկայացուցիչներ: Այն բացառիկ դեպքերից էր, երբ արտադրողները, սպառողները ու նրանց պաշտպան հասարակական կազմակերպությունը դեմ դիմաց նստել ու փորձում էին հավասարակշռել միմյանց շահերը: Բոլորն էլ միակարծիք էին ներքին շուկայում տեղական արտադրանքի գերակայության հաստատման անհրաժեշտության մեջ, եթե այն, իհարկե, համապատասխանում է որակի ու անվտանգության ընդունված չափանիշներին: Արդեն իսկ կան ոլորտներ, ուր գերիշխում է հայկականը՝ պտուղ-բանջարեղենային հյութեր, կաթնամթերք, խմիչք կոնյակ, գինի ու գարեջուր, հանքային ու զովացուցիչ ջրեր: Հայաստանի արդյունաբերողների եւ գործարարների միության նախագահ Արսեն Ղազարյանի համոզմամբ, դրսի շուկա դուրս գալուց եւ այնտեղ ամուր դիրքեր գրավելուց առաջ մենք պիտի փորձենք ստեղծել հայկական ապրանքանիշ հասկացությունը, արտադրանքի որակը բերենք ներսում: Դրսում դաժան մրցակցություն է սպասում: Արսեն Ղազարյանը կարեւորեց հարկային տնտեսական օրենսդրության կայունության անհրաժեշտությունը: Տարին 2-3 անգամ գործարարները ենթարկվում են օրենսդրական ցնցումների: Ստիպված են անվերջ հարմարվել որոշումների ու պահանջների, փոխանակ այդ ընթացքում աշխատեն ու նոր եկամուտներ ստանան, որոնք, ի վերջո, պիտի մեծացնեն նաեւ համախառն ներքին արդյունքը:

«Սպառողների միության» մտահոգություններն այլ դաշտում էին: Որքա՞ն է գրագետ հայ սպառողը, տնտեսական ու սոցիալական սրընթաց փոփոխությունների պայմաններում արդյոք նա հասցրե՞լ տեղեկանալ սպառողի իրավունքներին եւ հարկ եղած պահին օգտվել դրանցից:

«Սպառողների միություն» հասարակական կազմակերպությունը 1200 քաղաքացիների շրջանում սոցիոլոգիական հարցումներ է անցկացրել: Հիմնական նպատակը տեղական եւ ներմուծված սննդամթերքների վերաբերյալ նրանց կարծիքների հետազոտումն էր: Հընթացս փորձ արվեց պարզել, թե որքա՞ն խստապահանջ է հայ գնորդը, որքա՞ն է նախանձախնդիր իր շահերը պաշտպանելու: Արդյոք նա ուշադրություն դարձնո՞ւմ է գնված մթերքի պիտանիությանը, արտադրության ժամկետներին, գտաքաշին, կալորիականությանը, արտադրող ձեռնարկության վերաբերյալ հստակ տվյալների առկայությանը, որքա՞ն է աչալուրջ ու զգոն:

Վերջին տարիներին թեեւ դժվարին ընթացքով ու երկարատեւ ձգձգումներից հետո, այնուամենայնիվ, ազատական շուկայում սպառողին պաշտպանելու կոչված բազմաթիվ օրենքներ ու նորմատիվ փաստաթղթեր ընդունվեցին՝ չափաբանության միասնականության, ստանդարտացման, սննդամթերքի անվտանգության վերաբերյալ: Եվ չնայած վերջին տասնամյակում մամուլով ու հեռուստատեսությամբ հաճախակի տեղեկատվությանն ու քարոզարշավին, կարելի է ասել, որ հայ սպառողը դեռեւս այնքան պահանջկոտ ու բծախնդիր չէ, որ կարողանանք նրան անվանել կիրթ սպառող: Այդ են ապացուցում նաեւ սոցիոլոգիական հարցման արդյունքները: Ցավոք, հարցվածների միայն 13 տոկոսն է հետեւողական ու գրագետ, երբ խոսքը վերաբերում է սննդամթերքի որակական ցուցանիշների գնահատմանը, նորմատիվային փաստաթղթերին, դրանց համապատասխանությանը, պիտակներին: Մեծամասնությունը վաճառակետերից օգտվում է բավական հաճախ հավատ ընծայելով լոկ վաճառողի հավաստիացումներին:

Ըստ տնտեսագետների, նախատոնական ամսվա ընթացքում, Ամանորից առաջ սպառումը 2,5 անգամ ավելանում է: Հարաբերական ակտիվության այս ժամանակահատվածը թերեւս ամենահարմարն էր՝ հետազոտելու սպառողի կարծիքը տեղական կամ ներմուծված սննդատեսակների վերաբերյալ: Հարցվածների 81 տոկոսը նախընտրում է գնել տեղական արտադրության մսամթերք, 76 տոկոսը՝ կաթնամթերք, 68 տոկոսը՝ գարեջուր, 64 տոկոսը՝ հացաբուլկեղեն եւ հրուշակեղեն, 46 տոկոսը՝ հաճախ է գնել ժամկետանց ներմուծված յուղամթերք, 41 տոկոսը՝ ժամկետանց հացամթերք: Վերջին 2 ամսվա ընթացքում սպառողից ահազանգ է եղել մայրաքաղաքի Կասյան եւ Արամ Խաչատրյան փողոցներում գործող վաճառակետերում ներկայացված բուսական յուղերի վերաբերյալ: Հայտնաբերվել է զեղծարարության արտառոց, հնարամիտ տարբերակ՝ ժամկետը նշող պիտակի վրա փակցված է եղել կրկնական՝ նոր, առավել երկար ժամկետ նշող ծանուցում:

Քաղաքակիրթ աշխարհում սպառողը շուկայի բծախնդիր պահանջատերն է, ոչ թե նրա թելադրանքի ստրուկը: Սակայն մինչ այդ սահմանը հատելը հայ սպառողը դեռ երկար ճամփա ունի անցնելու:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Մահապատժի հարցն այս խորհրդարանի փորձաքար

Սկիզբը էջ 1

Եթե հաշվի առնենք, որ ՀՀԿ-ն մի քանի անգամ արդեն առիթ է ունեցել նախկինում պնդելու, որ հոկտեմբերի 27-ի ոճրագործները պետք է ենթարկվեն մահապատժի, ապա պետք է եզրակացնել, որ խորհրդարանական մեծամասնության հանրապետական հատվածը կողմ է քր. օրենսգրքում մահապատժի չսահմանմանը եւ այլ՝ ներկայումս առաջին ընթերցմամբ քննարկվող «Քրեական օրենսգրքի գործադրման մասին» օրենքի նախագծով մահապատիժը կիրառելու որոշակի վերապահումներին: Սակայն ոչ հանրապետականներին եւ ոչ էլ ողջ ԱԺ-ին այս տարբերակը չի փրկելու, քանի որ ԵԽ-ն մինչեւ 2003 թ.-ի հունիս է միայն Հայաստանին մանեւրելու հնարավորություն տվել, որից հետո, ստանձնած պարտավորության համաձայն, մահապատիժն սկզբունքորեն պետք է բացառվի, ինչն ամրագրվում է կոնվենցիայի 6-րդ եւ 13-րդ արձանագրություններով, որոնցից առաջինը Հայաստանը պետք է վավերացնի: Իսկ վերջինիս դեպքում քր. օրենսգիրքը գործադրելու մասին օրենքի վերապահումներին առնչվող հոդվածը պարզապես չի գործելու:

Ստեղծված անհեթեթ իրավիճակը, պարզվում է, խորհրդարանական մեծամասնության տեսակետներում հակասություններ է առաջացրել: ՀՅԴ խմբակցության անդամ, ԵԽ-ում հայաստանյան պատվիրակության անդամ Արմեն Ռուստամյանը հստակորեն հայտարարեց, որ խորհրդարանը քր. օրենսգիրքը պետք է համապատասխանեցնի ԵԽ պահանջներին, իսկ հարակից մյուս օրենքից ուղղակի պիտի հանի մահապատիժը կիրառելու վերաբերյալ վերապահումներ սահմանող դրույթները: Այսպիսով, առաջարկվում է մահապատիժը որպես պատժամիջոց բացառել ընդհանրապես: Ռուստամյանը հայտարարեց, թե ԵԽ-ն ամեն մի նոր պետության իրեն անդամակցելով սովոր չէ փոխել խաղի կանոնները, ուստի Հայաստանը, եթե իրոք ցանկանում է ինտեգրվել եվրոպային, պետք է ընդունի արդեն սահմանված խաղի բոլոր կանոնները:

Սակայն սա մեծամասնությունից եկած միակ նոր առաջարկը չէր: Հանրապետական Վիկտոր Դալլաքյանն առաջարկեց բավ պարզ մեխանիզմ. «Օրենքի նախագծի 305-րդ հոդվածի համաձայն, սահմանվում է ցմահ ազատազրկում պաշտոնատար անձանց սպանության համար, եթե այդ անձինք իրենց աշխատանքային պարտականությունները կատարելիս են սպանվել: Այստեղ կարելի է ավելացնել մահապատիժ: Այդ դրույթը կարելի է ավելացնել նաեւ պատիժների համակարգում»:

Այս առաջարկն ուղղակի նշանակում է թքել ԵԽ պահանջների վրա եւ չվախենալ սանկցիաներից:

Վ. Դալլաքյանը, սակայն, չի կարծում, թե խորհրդարանն իր այդ առաջարկը կընդունի: Այս դեպքում պետաիրավական հարցերի հանձնաժողովի նախագահն առաջարկում է, փաստորեն, մահապատժի հարցը թողնել կամ հաջորդ նստաշրջանին, այսինքն՝ երրորդ ընթերցումը հետաձգել մինչեւ գարուն, կամ քր. օրենսգիրքը գործադրելու օրենքի նախագծում սահմանել, որ քր. օրենսգիրքն ուժի մեջ է մտնում 2003 թ.-ի հոկտեմբերից: Կարճ ասած, հարցի վճռման պատասխանատվությունը դրվում է հաջորդ խորհրդարանի վրա: Սակայն այս դեպքում ոչ թե իրականում պատասխանատվությունից հրաժարվել է նշանակում, այլ քաղաքական որոշում՝ ԵԽ-ի հետ բանակցությունները շարունակելու նպատակով: Բանն այն է, որ եթե անգամ խորհրդարանն ընդունի մահապատժին առնչվող երկու օրենքներն էլ, ապա, ըստ Վ. Դալլաքյանի, հոկտեմբերի 27-ի ոճրագործները կարող են ընդհանրապես մահապատժի չենթարկվել: Հայաստանը 1991 թ. միացել է միջազգային մի պայմանագրի, համաձայն որի հանցագործի նկատմամբ կիրառվում է դատավճռից հետո ընդունված այն օրենքի դրույթը, որն ավելի մեղմ պատժատեսակ է սահմանում: Իսկ ներկայումս քննարկվող քր. օրենսգրքով ամենաբարձր պատժամիջոցը ցմահ բանտարկությունն է, որն ավելի մեղմ է համարվում: Եթե հոկտեմբերի 27-ի ոճրագործները դատապարտվեն նոր օրենսգրքով, ապա նրանք կարող են դիմել առաջին ատյանի վերաքննիչ եւ վճռաբեկ դատարաններ, այնուհետեւ միջազգային դատարան՝ շարունակ ձգձգելով անորոշ իրավիճակը, իսկ որ ամենակարեւորն է՝ նրանք մահապատժի չեն ենթարկվելու: Բացի դրանից, ցմահ դատապարտման ժամանակ սահմանադրության 55-րդ հոդվածը հնարավորություն է ընձեռում նրանց նկատմամբ համաներում իրականացնել, ինչի հնարավորությունը չբացառեց ոստիկանության ծառայության պետի խորհրդական Միքայել Գրիգորյանը: Վերջինս, ներկայացնելով կառավարության պաշտոնական տեսակետը, հայտարարեց, թե գործադիրը, որպես քր. օրենսգրքի համահեղինակ, պահանջում է նախագիծը քվեարկել այն տեսքով, ինչպես ներկայացված է, հարակից մյուս օրենքի նախագծի հետ միասին եւ հավաստիացնում է, որ դրանից բխող բարդություններ չեն առաջանալու: Քր. օրենսգիրքը գործադրելու օրինագծի համահեղինակ Վ. Դալլաքյանը միաժամանակ չընդունեց ՀՅԴ-ի առաջարկը, դրանով իսկ բացառելով նշված տարբերակը:

Բայց նա նաեւ չէր համաձայնում կառավարության հետ եւ հայտարարեց, որ ԱԺ այս արտահերթ նստաշրջանի ընթացքում քր. օրենսգիրքը երրորդ եւ այն կիրառման մեջ դնելու մասին մյուս օրինագիծը երկրորդ ընթերցմամբ քվեարկելու դեպքում ինքը հրաժարվելու է համահեղինակությունից եւ քվեարկությանը չի մասնակցելու:

Լավատեսական տեսահոլովակներ

Արմենմոտելի սրահում երեկ ասուլիս էր հրավիրել Հայաստանի երիտասարդության ազգային խորհուրդը: Նպատակը, ինչպես նշեցին խորհրդի նախագահության անդամները, անցյալ տարվա հաշվետվություն ներկայացնելն էր, նաեւ իրենց պատրաստած 5 տեսահոլովակների ցուցադրությունը:

Խորհրդի նախագահության անդամները խոսեցին իրենց կազմակերպության հիմնադրումից, նպատակներից, գործունեության հիմնական ուղղություններից: Նշվեց, որ 2000 թ.-ից խորհուրդը եվրոպայի երիտասարդական ֆորումի թեկնածու անդամ է, եւ 2003 թ. նախատեսում է դառնալ լիիրավ անդամ:

Այնուհետեւ որպես ասուլիսի հիմնական նպատակ ներկայացվեցին մի քանի տեսահոլովակներ, որոնք պատրաստվել էին երիտասարդական ազգային խորհրդի նախաձեռնությամբ: Ըստ խորհրդի նախագահության անդամների, այդ լավատեսական տեսահոլովակները պատրաստվել էին՝ հաշվի առնելով հանրապետությունում տիրող տնտեսական ոչ բարվոք վիճակը:

«Ապագան ստեղծվում է այսօր» կարգախոսով առաջնորդված 5 տեսահոլովակները, որոնք ներկայացվեցին ասուլիսին ներկա լրատվամիջոցների ներկայացուցիչներին, պատկերում էին աշխատող գյուղացուն եւ շինարարական աշխատանքներ, նկարչի ստեղծագործական աշխատանք ու երեխաներ: Առանձին տեսահոլովակում էլ խոսվում էր նորածինների մասին:

Լրատվամիջոցներին տեղեկացվեց, որ պատրաստվում են եւս 5 տեսահոլովակներ, նմանապես լավատեսական բնույթի:

Հանդիպման ավարտին Հայաստանի երիտասարդական ազգային խորհրդի ներկայացուցիչները խնդրանքով դիմեցին հեռուստաընկերություններին՝ իրենց պատրաստած հոլովակներն անվճար ցուցադրելու համար:

Ա. Հ.

«ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 27»

Ոստիկանական ցուցմունքները հակասական են

«Հոկտեմբերի 27»-ի գործով դատավարության այս տարվա վերջին նիստը կայացավ երեկ: Նիստը սկսվեց ուշացումով, որ բացատրվեց ձայնագրման հետ կապված տեխնիկական խնդիրների առաջացմամբ:

Երեկ դատարան էր ներկայացել հերթական ոստիկան-վկա, տեսուչ, 1999 թ.-ի հոկտեմբերի 27-ին հերթափոխի պետ Ռուբեն Գրիգորյանը: Նա պատասխանեց մեղադրողների հարցին:

Ռուբեն Գրիգորյանը նշեց, որ այդ օրը գտնվել է ԱԺ շենքի առաջին հարկի 101 ծառայական սենյակում եւ ռադիոյով է լսել կրակոցները: Գրիգորյանը սկզբում չի կողմնորոշվել, թե կրակոցները նիստերի դահլիճում են: Միայն 101 սենյակի դուռը բացելու ժամանակ է պարզ դարձել, որ կրակահերթը շենքում է:

Կրակոցներից 30 վայրկյան անց, ըստ վկայի, սենյակ է եկել վաշտի հրամանատար Գագիկ Հակոբյանը եւ Գրիգորյանին ասել, որ չհրկիզվող պահարանից տա զենքերը:

Ռուբեն Գրիգորյանը պահարանից վերցրել է այնտեղ եղած 2 ինքնաձիգն ու մեկ ատրճանակն ու տվել վաշտի հրամանատարին: Այնուհետեւ տեսուչը մնացել է նույն 101 սենյակում եւ, ինչպես նշեց, չի տեսել, թե զենքերը վերցնողները որ ուղղությամբ են գնացել:

Ռուբեն Գրիգորյանը զանգահարել է շտապօգնություն:

Հետո թիվ 4 պահակակետից տեղեկացրել է, որ շտապօգնության մեքենաները ստուգեն եւ ներս թողնեն:

Իր պատասխաններում վկան նշեց նաեւ, որ ինքը բոլոր պահակակետերին հայտնել է, թե ինչ է կատարվում վերեւում, այդ թվում գործով արդեն հարցաքննված վկա Արմեն Գասպարյանին, ասելով, որ վերջինս փակի դարպասները: Ըստ տեսուչ Գրիգորյանի, այդ պահին ներքին հեռախոսակապն աշխատել է:

Մինչդեռ գործով վկա, դասակի հրամանատար Արթուր Հակոբյանի ցուցմունքի համաձայն, կապը լավ չի գործել, որի պատճառով էլ Արթուր Հակոբյանն Արմեն Գասպարյանին հեռվից ձեռքով նշան է արել՝ դարպասը փակելու:

Ռուբեն Գրիգորյանը նշեց նաեւ, որ այնուհետեւ վաշտի հրամանատար Գագիկ Հակոբյանն իրեն հրահանգել է մնալ սենյակում: Հակոբյանն ասաց նաեւ, որ սենյակում եղած ժամանակ ներքին հեռախոսակապը եղել է վատ:

Այն հարցին, թե ինքը որեւէ ահազանգ թիվ 2 պահակակետում գտնվող Արմեն Գասպարյանից ստացե՞լ է ԱԺ տարածք զինված մարդկանց մուտք գործելու մասին, վկան բացասաբար պատասխանեց: Գրիգորյանն ավելացրեց, որ 1999 թ. հոկտեմբերի 27-ից 4 թե 8 օր անց նույն Արմեն Գասպարյանն իրեն ասել է, թե ինքը 2 հոգու թողել է անցնելու: Ռուբեն Գրիգորյանի զարմանքին ի պատասխան Արմեն Գասպարյանն իր ասածը որակել է որպես կատակ:

Ռուբեն Գրիգորյանը, խոսելով Արմեն Գասպարյանի մասին, ասաց նաեւ, որ ոչ Գասպարյանից, բայց լսել է, թե իբր վերջինիս ասելով Դերենիկ Բեջանյանն ու Էդիկ Գրիգորյանն ԱԺ տարածք են մտել՝ օգտվելով քրեական հետախուզության ինչ-որ աշխատակցի եւ թիկնապահի ներս մտնելու հանգամանքից:

Այդուհանդերձ, Ռուբեն Գրիգորյանի կարծիքով, Արմեն Գասպարյանը վատ տղա չէ, բայց որպես ոստիկան միշտ չէ, որ լուրջ է մոտեցել ծառայությանը եւ եղել է անփորձ:

Այսպիսով, դատավարությունն այս տարի ընդհատվեց եւ կշարունակվի 2003 թ.-ի հունվարի 8-ից:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԱԶԳ

Անդրադարձներ

Աղանդավորական թնջուկներ

Աղանդավոր ծնողն իրավունք ունի՞ իր երեխային մեկուսացնելու աշակերտական միջավայրից

Երբեմն սկսում ես մտածել, թե մարդու բարոյականությունը չի դիմանում ազատությանը եւ թե աշխարհիկ եւ հոգեւոր օրենքները մարդկանց «պաշտպանում են» ազատությունից, որովհետեւ մարդը դեռեւս պատրաստ չէ ազատության բարոյականությունն ըմբռնելու, «մարսելու»:

Մարդու իրավունքների մասին դեկլարացիվ հայտարարությունների սահմաններից դուրս, իրականության մեջ մարդն ավելի քան անպաշտպան է արտաքին աշխարհի զանազան պարտադրանքների դեմ՝ թե հոգեւոր, թե նյութական առումներով: Վերջերս Երեւանում կայացած «Մարդու իրավունքները Հայաստանում 2002 թ.» համաժողովի մամլո հաղորդագրությունից տեղեկանում ենք, թե խղճի կազմակերպությունների ներքին, դավանաբանական հարցերը քննելու, այլ՝ մարդկային նուրբ, հոգեբանական խնդիրներ շոշափելու եւ որոշ դիտարկումներ անելու: Այն, որ շատ ընտանիքներ են կրոնական հողի վրա քայքայվել, կամ տարաձայնություններ, լուրջ բախումներ են եղել ազգակցական, բարեկամական հարաբերությունների մեջ, փաստ է: Դեռ տարիներ առաջ, երբ նոր-նոր էին Հայաստան մուտք գործում օտարածին զանազան կազմակերպություններ՝ անհայտ նպատակներով եւ կրոնական քողի տակ, ծանոթներիցս՝ մտավորական մի անձ, անզոր զայրույթով ասում էր (կնոջ մասին), թե իմ հայ երեխային տանում է չգիտես ուր եւ օտար լեզուներով աղոթքներ է սովորեցնում: (Ամուսինները բաժանվեցին, հիմնական մասնակցությունը պայման չէ: Բայց այս պարագայում երեխայի չմասնակցելը պայմանավորված է մոր ցանկությամբ, իսկ պատճառն այն է, որ մայրը պատկանում է «Եհովայի վկաներ» կրոնական կազմակերպությանը: Ինքը՝ երեխան, մանկական անորոշությամբ պատասխանեց, թե չի ուզում մասնակցել: Երբ հարցերս մանրամասնեցի, շատ արտասնեց: Մայրը համարեց, որ ոտնահարվում են իրենց իրավունքները, ինքը որպես ծնող իր անչափահաս երեխային դաստիարակելու իրավունք ունի: Ծնողի «դաստիարակության» այս պարտադրանքի տակ (ունի՞ դրա իրավունքը մայրը) երեխան զրկվում է հավաքական ուրախություններին մասնակցելուց, եւ հոգեբանական անջրպետ է առաջանում նրա եւ դասընկերների միջեւ, համառ են, անկոտրում:

Այս դպրոցում նման դեպքերը եզակի են, որակ չեն կազմում: Վտանգը զգալով՝ տարիներ առաջ տնօրենը դիմել է եկեղեցուն, հրավիրել մասնագետ եւ 1-3-րդ դասարաններում կրոնի դասավանդում անցկացրել: Այս կիսամյակում IV, V մեկական դասարաններում (եթե դպրոցը հայտ է ներկայացնում) կամավոր սկզբունքներով կդասավանդվի Հայ եկեղեցու պատմություն առարկան՝ երկամյա փորձաշրջանով:

Եթե դպրոցում Հայ եկեղեցու պատմություն առարկան ուսուցանվի, կարելի է համոզված ասել, որ այս ծնողը կարգելի իր երեխային մասնակցելու պարապմունքներին: Իսկ եթե այսպիսիք շատանա՞ն: Ուսուցչուհիներից մեկն ասաց, թե նրանց դժվար են հակաքրիստոնեական է եւ ունի հեթանոսական արմատներ եւ Աստծուն հաճելի չէ: «Աստվածաշնչում նման արարողություն չկա, եւ մարդիկ, որ կառչած են ավանդույթներից, ոչ թե Աստծո պատվիրաններից, սխալ ճանապարհի վրա են», մինչդեռ իրենք ապրում են Աստծո օրենքներով: Իր ընտանիքում կնքվի տոնը, որովհետեւ ամուսինը եւ սկեսրայրն այլ կերպ են մտածում, ինքը հարգում է նրանց իրավունքները եւ կմասնակցի ընտանեկան արարողությանը, բայց ներքուստ ուրախություն չի ապրի, չի գնա, որովհետեւ Աստված ասում է օրեր մի առանձնացրու եւ օր մի պաշտիր:

«Իսկ հայրը ծնողական իրավունքներ չունի՞ երեխայի նկատմամբ, չէ՞ որ նա ընդունում է Նոր տարվա եւ Սբ. եւ դավանանքի ազատության նկատմամբ Հայաստանում համատարած անհանդուրժողականություն է տիրում եւ որ խտրականությունը դրսեւորվում է «սկսած տարբեր կրոնական կազմակերպություններից մինչեւ Առաքելական եկեղեցու ներքին խնդիրները»: Թե որքանով է սա համապատասխանում իրականությանը, հարց է, որովհետեւ խղճի ազատության հռչակումից հետո մեր երկրում կրոնական կազմակերպությունների թիվն օրեցօր աճում է, եւ նրանց անդամների թիվն էլ շատանում է: Համատարած անհանդուրժողականությունն այսպիսի նպաստավոր պայմաններ չէր ստեղծի: Իսկ եթե, այնուամենայնիվ, այդպիսի մթնոլորտ է «արձանագրվել», ուրեմն կան օբյեկտիվ պատճառներ, երեւույթներ, որոնց ականատեսն ենք մենք: Ու սա ավելի շուտ ոչ թե անհանդուրժողականություն է, այլ մարդկանց միմյանցից օտարանալու փաստեր: Այդ պատճառներից մեկն այն է, որ կրոնական այս կամ այն միավորման անդամագրվածներն այնպես են փոխում իրենց մտածողությունը, պատկերացումները, հեռանում նախկին սովորույթներից, դառնում միակեցորդ, որ տարօրինակ են թվում նախկին միջավայրին եւ կամա-ակամա օտարանում: Նրանցից շատերը բարի գործերով են աչքի ընկնում եւ դրական մարդիկ են, բայց առանձնացած են, իսկ ավելի վտանգավորը համոզմունքների մոլեռանդությունն է, որից խուսափում են ծանոթ-մտերիմ-բարեկամները: Այստեղ խնդիր չունենք կրոնական տարբեր կե):

Անշուշտ, սոցիալական պայմանները եւս մեծ դեր ունեն մարդկանց հարաբերությունները կարգավորելու գործում, քանի որ ապրելով նյութական աշխարհում՝ ենթակա ենք նյութի պարտադրանքին: Սոցիալ-տնտեսական տեղաշարժերը տեսանելի են, իսկ երբ տեղաշարժեր են տեղի ունենում անհաշվի զիջակցության մեջ, հոգեւոր կյանքում, որի ազդեցությունը կրում է նրա մերձակա շրջապատը, աննկարելի է համարվում եւ ոչ այնքան նկատելի: Սա ավելի ցայտուն է դրսեւորվում ծնող-երեխա հարաբերություններում: Մեր դպրոցներում հոգեւոր դաստիարակությունը տարերային մակարդակի վրա է իրականացվում կամ էլ իսպառ բացակայում է: Դպրոցներ տարբեր մեթոդներով կրոնական հոսանքներ են թափանցում: (Նրանք՝ կրողները, ազատ են իրենց գործունեության մեջ, վկա՝ մեր դռները թակող, զանգահարող, փողոցներում, այգիներում մոտեցող, ուսուցանող քարոզիչները): Պե՞տք է տրվել այդ քարոզչությանը՝ ազատություն խաղալով, թե պետք է դիմադարձել, որը հնարավոր է հոգեւոր որոշակի իմացությամբ: Սա նախ եւ առաջ վերաբերում է կրթօջախներին, որովհետեւ անչափահաս երեխաներին ներգրավելն առավել վտանգավոր է:

Երեւանի դպրոցներից մեկում ամանորյա ավանդական հանդեսին մասնակցելուց հրաժարվում է IV դասարանի աշակերտներից մեկը՝ համակրելի, խելացի աչքերով մի տղա: Նման միջոցառմանը երեխայի մասնակցությունը... տարանցիների միջեւ (երեխաներն այս մասին խոսում են միմյանց հետ, պատմում տանը): Ուսուցչուհին գտնում է, որ դպրոցը չի կարող միջամտել, որովհետեւ սա ծնողի իրավունքն է: Իսկ կրթօջախը որեւէ դեր չունի՞: Տնօրենից տեղեկացանք, որ հարցը շատ լուրջ է, եւ անհնար է միակողմանի մոտեցում ցուցաբերել, պետք է ինչ-որ ձեւով հարմարվել, եւ հիշեց Երեւանի դպրոցներից մեկում տեղի ունեցած մի դեպք, երբ ռազմագիտություն առարկային մասնակցելուց հրաժարված մի պատանի (Եհովայի վկաներից) գած էր նետվել դպրոցի պատուհանից՝ չուզենալով ենթարկվել ուսուցիչների պարտադրանքին: Նրանք հրաժարվում են նաեւ նկարէ համոզել, թե շատ են կայուն եւ ուժեղ «գաղափարախոսություն» ունեն, թե բարձր դասարանցի մի աշակերտ ուսուցչուհուն գրեթե համոզում էր իր կրոնական սկզբունքների մեջ: Այստեղ ի՞նչ անհանդուրժողականության մասին կարող է խոսք լինել, երբ մեր դպրոցներում հոգեւոր կրթություն, քրիստոնեական դաստիարակություն պետք է տրվի նախ եւ առաջ հոգեւոր վակուումում գտնվող շատ ուսուցիչների, եթե նրանք են ենթակա զանազան ազդեցությունների, ինչպե՞ս կարող է երեխան պաշտպանված լինել: Այսպես շատերն են անգիտությունից ընկել նման կազմակերպությունների թակարդը: Իմ զրուցակցի (երեխայի մայրը) համոզմունքով տոնի:

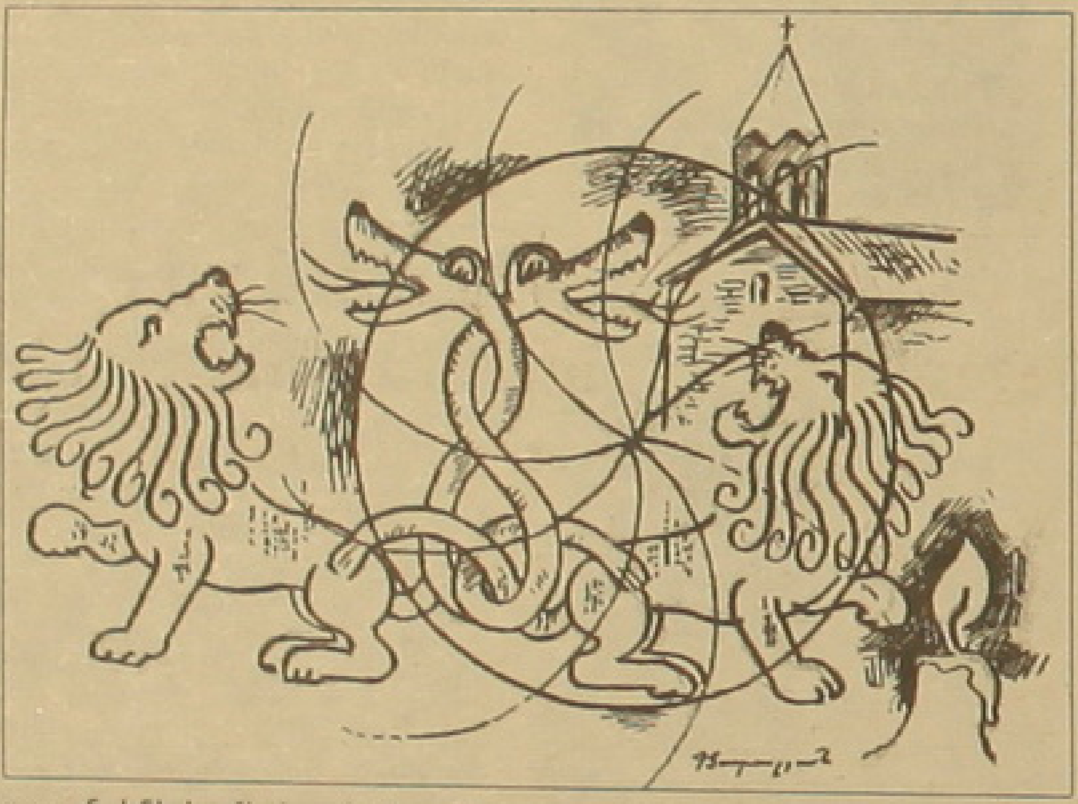

Ծննդի խորհուրդը», հարցնում եմ: «Իհարկե, պատասխանում է, բայց ինքն էլ համաձայն է, որ երեխան չմասնակցի»: Կնոջ հետ տարաձայնություն չունի, ավանդական մտածողությունն է նրան առայժմ խանգարում «ճիշտ ուղղուն դառնալ», եւ բացի այդ «ամեն մեկն իր ժամանակն ունի»:

Այսպես է մտածում երիտասարդ այս հայուհին, որի ընտանիքը դեռ շարունակում է ավանդաբար նշել Նոր տարվա տոնը, ինքը ներքուստ անհաղորդ է ընտանիքի անդամներին, իսկ երեխային կարող է պարտադրել իր ցանկությունը՝ դաստիարակության քողի տակ: Այստեղ պետք է կանգ առնել եւ խորհել ծնող-երեխա փոխհարաբերությունների եւ նրանց իրավունքների սահմանների մասին: Մտովի պատկերացնենք, թե ինչ կլիներ երեխայի վիճակը, եթե հայրն էլ հակառակը պնդեր: Իսկ ո՞ւր մնաց երեխայի իրավունքը՝ ընկերների հետ ուրախանալու, ընկերական միջավայրում իրեն դրսեւորելու հնարավորությունը:

Իսկ առհասարակ անհանդուրժողականության մթնոլորտ այսպիսի հարցերում չկա, կա օտարացում, հեռացում, մեկուսացում: Եվ մի բան հաստատ կա. կրոնական ցանկացած խմբավորման «առաջատար» անդամ տառապում է քարոզչի միսիայով՝ մարդկության փրկության եւ աշխարհի վերահաս կործանման մասին իր մարգարեական կանխատեսումներով, ուրիշներին ուսուցանելու երբեմն զարմանալի մոլուցքով:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Հայկական ցամպայնի նախահայրը

Անցյալ հարյուրամյակի 30-ական թթ. սկզբներին Հայաստանում ծնունդ առավ ցամպայն եւ սեղանի թեթեւ անապակ գինիների արտադրություն ստեղծելու գաղափարը, որի համար անհրաժեշտ էին խաղողի հատուկ սորտեր: Արտադրության կազմակերպիչը եւ ցամպայն գինիների կոմբինատի, ապա նաեւ նոր գործարանի տնօրենը Աշոտ Աստվածատուրի Գեւորգյանն էր, որի 100-ամյակը լրացավ այս տարի:

1924 թ.-ին գորիսեցի 22-ամյա Աշոտ Գեւորգյանն ընտրվում է Շամշադինի, ապա Կոտայքի շրջանի գործկոմի նախագահ: Իսկ 1929-ին նրան վստահում են Երեւանի քաղաքային եւ գավառային խորհրդի գործկոմի քարտուղարի պատասխանատու պաշտոնը:

Հետագայում Աշոտ Գեւորգյանն աշխատանքի է անցնում ժողովրդական տնտեսության ոլորտում, գլխավորում Մարգարապատի բամբակագործական սովխոզը, ապա՝ Վեդու շրջանի լոգտագործվող ընդարձակ հողերում գտնվող խաղողագործական խոշոր տնտեսությունը: Նա երկար տարիներ գլխավորում էր հանրապետությունում խոշորագույն Կիրովի անվան խաղողագործական սովխոզը իր բանավանի հետ:

Նկատելով նրա հաջողությունները, Հայաստանի կառավարության ղեկավար Սահակ Տեր-Գաբրիելյանը կուսակցության բյուրոյում միջնորդեց ընդունակ ղեկավարին Մոսկվայի Տիմիրյազեւի անվան գյուղատնտեսական ակադեմիա ուսման գործուղելու: Այստեղ Գեւորգյանը, մասնագիտական աշխարհայացքի ընդլայնումից բացի, լրջորեն տիրապետեց Հայաստանի պայմաններում խաղողագործության եւ գինեգործության արդյունավետության բարձրացման նորագույն մեթոդներին:

Ակադեմիան ավարտելուց հետո Աշոտ Գեւորգյանը նշանակվեց գյուղգուցահանդեսի փոխտնօրեն, իսկ մեկ տարի անց նրան վստահվեց Նոյեմբերյանի շրջանի Լամբալու ավանի խոշոր սովխոզի տնօրենի պաշտոնը: Այստեղ Գեւորգյանը գործով ապացուցեց, որ խաղողի հատուկ սորտերը կարելի է աճեցնել լեռնալանջերին (սանդղավանդային համակարգ), դրանով իսկ ընդլայնելով դրանց տարածումը դեպի հյուսիս-արեւելք, ինչը բարենպաստ ազդեց այդ շրջանների բնապահպանության եւ սողանքների կանխման վրա:

Դարեր շարունակ Հայաստանում ավանդաբար արտադրել են խաղողի բնդեցված քաղցր գինիներ: Պատերազմից հետո խաղողագործական արդյունաբերության մեջ տեղի ունեցավ նկատելի բեկում: Անհրաժեշտություն ծագեց ընդլայնելու անապակ եւ կիսաքաղցր սեղանի գինիների արտադրությունը: Աշոտ Գեւորգյանն ակնբախ կերպով ցուցադրեց, որ Հայաստանում կարելի է ընդլայնել խաղողի նոր սորտերի աճեցման գոտիները, սորտեր, որոնք պիտանի են թեթեւ գինիների եւ ցամպայնի արտադրության համար:

40-ական թթ. Գեւորգյանն աշխատում է որպես «Արարատ» տրեստի կառավարչի տեղակալ, վերահսկելով տրեստի խորհրդային տնտեսությունները, որոնցում շարունակում է զբաղվել խաղողի անհրաժեշտ սորտերի արտադրության ընդլայնմամբ եւ բերքատվության բարձրացմամբ, ակտիվորեն գործակցելով հանրապետության գինեգործության, խաղողագործության եւ պտղաբուծության ինստիտուտի հետ:

1948 թ. վերջերին մի շարք խորհրդային տնտեսությունների եւ գինեգործական արտադրությունների հիման վրա սննդարդյունաբերության նախարարության կազմում ստեղծվում է ցամպայն գինիների կոմբինատ եւ, իհարկե, ղեկավար է նշանակվում Աշոտ Գեւորգյանը: Այստեղ նրա առջեւ բացվեցին թեթեւ գինիների եւ ցամպայնի արտադրության լայն հեռանկարներ: Աշտարակի, Իջեւանի, Շամշադինի, Եղեգնաձորի եւ Նոյեմբերյանի շրջաններում սկսվեց մի շարք գինու գործարանների եւ խաղողի նախնական մշակման կետերի շինարարությունը, Կոտայքի, Նոյեմբերյանի եւ այլ շրջաններում՝ մասնագիտացված խորհրդային տնտեսությունների ստեղծումը, որտեղ մշակվում էին խաղողի եվրոպական («Ալիգոտե», «Պինո», «Կաբեռնե») եւ տեղական («Ոսկեհատ», «Մսխալի», «Լալվարի», «Բանանց», «Արենի») եւ այլ սորտեր:

Աշոտ Գեւորգյանի գործունեության պսակը համարվում է հանրապետությունում միակ Քանաքեռի ցամպայն գինիների նոր գործարանի կառուցումը: Շինարարների, խաղողագործների խանդավառության շնորհիվ կարճ ժամկետում՝ 1953 թ. սկզբներին գործարկվեց ձեռնարկության առաջին հերթը: Գործարանի երկրորդ հերթը շարք մտավ 1957-ին: Կյանքի վերջին տարիներին Աշոտ Գեւորգյանն աշխատում էր արդեն ինքնուրույն ցամպայն գինիների գործարանի տնօրեն:

Կոմբինատի, ապա նաեւ ցամպայն գինիների գործարանի ղեկավարման տարիներին նա ոչինչ բան չի արել թողարկվող արտադրանքի ծավալի մեծացման, որակի բարելավման եւ տեսականու ընդլայնման նպատակով: Բայց ամենագլխավորն այն է, որ Գեւորգյանն ուշ տարում կարողացավ ստեղծել հանրապետությունում եւ դրա սահմաններից դուրս մեծ համբավ վայելող այդ հրաշալի խմիչքի արտադրության նվիրյալների, բարձրակարգ մասնագետների, համախոհների կոլեկտիվ:

Աշոտ Գեւորգյանը մահացավ 1959 թ.: Թաղված է Երեւանի քաղաքային պանթեոնում:

ԼԵՎՈՆ ԲԱԲԱՅԱՆ

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

«ՄԱԿ-ԵԱՀԿ համագործակցություն» բանաձեւը լրջորեն մտահոգել է Բաքվին

Դեկտեմբերի 20-ին ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեայի նստաշրջանի աշխատանքների շրջանակում ընդունված «ՄԱԿ-ԵԱՀԿ համագործակցություն» բանաձեւը, որում անդրադարձ արվեց տարածաշրջանում առկա խնդիրներում ԵԱՀԿ-ի եւ ՄԱԿ-ի համագործակցության հարցերին, այդ թվում՝ ԼՂ հակամարտության կարգավորմանը, լուրջ մտահոգությունների տեղիք է տվել Բաքվում: Միլի մեջլիսում Ազգային ճակատի առաջնորդ Ալի Քերիմովը դասփեստել է Ադրբեջանի արտգործնախարարությանն ու ՄԱԿ-ում Ադրբեջանի ներկայացուցչությանը: «Այս օրերին տեղի ունեցավ Ադրբեջանի համար ողբերգական իրադարձություն: Դեկտեմբերի 20-ին ղարաբաղյան խնդրի քննարկումներում մոտ 200 պետություններից միայն 37-ը պաշտպանեց Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականությունը, մինչդեռ 101 երկիր «ձեռնպահ» մնաց, իսկ 40-ը չմասնակցեց քվեարկությանը», խորհրդարանի ամբիոնից ասել է Քերիմովը:

Խորհրդարանի նախագահ Մուրթուզ Ալեսքերովը քննադատել է ՄԱԿ-ում Ադրբեջանի ներկայացուցիչ Յաշար Ալիեւին, հավելելով, որ «ղարաբաղյան հարցը մտահոգում է ոչ միայն ընդդիմությանը»:

Բաքվի ANS հեռուստատեսությանը տված հարցազրույցում արտգործնախարար Վ. Գուլիեւը մասամբ ընդունելի է համարել ընդդիմության քննադատությունը՝ կապված «ՄԱԿ-ԵԱՀԿ համագործակցություն» բանաձեւի քննարկման արդյունքների հետ, նկատելով, որ Յաշար Ալիեւը պետք է ավելի բարձր մակարդակով պատրաստվի նմանօրինակ քվեարկությունների աշխատանքներին: Մեկնաբանելով քվեարկության արդյունքները, Գուլիեւը նշել է, որ ՄԱԿ-ի անդամ պետությունների մեծամասնությունը դժվարանում է իր դիրքորոշումն արտահայտել ղարաբաղյան հարցում, քանի որ «եւ Ադրբեջանը, եւ Հայաստանը ՄԱԿ-ի եւ ԵԱՀԿ-ի անդամներ են»:

Հիշեցնենք, որ «ՄԱԿ-ԵԱՀԿ համագործակցություն» բանաձեւի քվեարկության ժամանակ ՄԱԿ-ի անդամ 191 երկրներից միայն 37-ը Ղարաբաղն անվերապահորեն համարեց Ադրբեջանի մաս:

Բաքվի «Զերկալո» «ՄԱԿ-ԵԱՀԿ համագործակցություն» բանաձեւի քվեարկության ֆոնին հիշեցնում է ԵԱՀԿ ՄԽ-ում ամերիկյան եռանախագահող Ռ. Փերինայի վերջերս արված հայտարարությունը, թե հետխորհրդային տարածքի չորս հակամարտությունների մեջ Ղարաբաղն առանձնանում է: Եթե Հարավային Օսիան, Աբխազիան, Մերձդնեստրը պետք է վերադարձվեն համապատասխանաբար Վրաստանի եւ Մոլդովայի կազմ, ապա Ղարաբաղի դեպքում խնդիրը փոքր-ինչ այլ է, ասել էր Փերինան:

Թ. Հ.

ՎԱԽԵՑԱԾ ՔՐԻՍՏՈՍ

Սբ. Ծննդյան տոներին աշխարհում անվտանգության խիստ միջոցներ ձեռնարկվեցին

Ահաբեկչական հարձակումների վտանգն ստիպեց, որ այս տարի Սբ. Ծննդյան տոներն ամենուրեք անցնեն ուժեղացված անվտանգության պայմաններում: Ֆրանսպրեսը նշում է, որ բազմաթիվ երկրներում ավանդական դարձած Սանտա Կլաուսի փոխարեն ներկայումս կարելի է տեսնել ոստիկանների: Դեկտեմբերի լույս 25-ի գիշերը Վատիկանում Հովհաննես-Պողոս Բ պապը պետությունների եւ միջազգային կազմակերպությունների ղեկավարներին հորդորեց հնարավոր ամեն ինչ անել հանուն խաղաղության, «մանավանդ՝ Մերձավոր Արեւելքի բազմաչարչար հողում»: Այդուհանդերձ, բազմաթիվ պետություններում տարեվերջի այս օրերին վախի մթնոլորտ է:

Սբ. Ծննդյան տոների առթիվ ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշը շնորհակալություն հայտնեց աշխարհի թեժ կետերում տեղաբաշխված ամերիկյան զորքերին: Ըստ Ֆրանսպրեսի, նա հեռախոսով մեկ ժամ զրուցել է Բոսնիայում, Աֆղանստանում, Կորեայում, Նավատորմում, Ալյասկայում ծառայող ամերիկացի բարձրաստիճան 9 զինվորականների հետ: Հակաիրաքյան պատերազմի պատրաստվող ամերիկացիները միաժամանակ զգուշանում են ահաբեկչություններից: Մասնավորապես նախատեսվում է Ամանորի գիշերը սահմանափակել թռիչքները Նյու Յորքի եւ այլ քաղաքների վրայով:

Եվրոպայի մի շարք երկրներում իշխանությունները զգոնության կոչ են անում, թեեւ չեն ուզում բնակչությանը խուճապի մատնել: Մեծ Բրիտանիայում հետախուզության հակաահաբեկչական բրիգադը ժողովրդին խնդրել է տեղեկացնել կասկածելի բոլոր գործողությունների մասին եւ «չափազանց զգոն լինել տոնական օրերին», ակնարկելով Իռլանդիայի հանրապետական բանակի ահաբեկչությունների հնարավորությունը: Իսպանիայի Խուան Կառլոս թագավորն ազգային միասնության կոչ է արել «Պրեստիժ» նավթատար նավի վթարի հետեւանքով երկրի ափերի աղետալի աղտոտմանը վերջ դնելու նպատակով:

Լատինական Ամերիկայում տոներն անցնում են տնտեսական ճգնաժամի պայմաններում, երբ ժողովուրդը փոփոխություններ է ուզում, իսկ ղեկավարները համբերության կոչ են անում: Վենեսուելայում արդեն 24 օր շարունակվում է ընդհանուր գործադուլը, որի նպատակը նախագահ Հուգո Չավեսի կառավարության տապալումն է: Ընդդիմությունը չընդհատեց գործադուլը նույնիսկ տոնական օրերին: Արգենտինայում բնակչության 53 տոկոսն աղքատ է, թեեւ, նախագահ Էդուարդո Դուհալդեի կարծիքով, «ճգնաժամի վատթարագույն մասն անցել է»:

Ասիայում եւս անապահովության մթնոլորտ է: Ինդոնեզիայի Բալի կղզում հոկտեմբերի 12-ին տեղի ունեցած ահաբեկչությունը չի մոռացվել (190 զոհ): Իշխանությունները չեն թուլացրել զգոնությունը եւ փորձում են առաջին հերթին պաշտպանել քրիստոնյա փոքրամասնության ներկայացուցիչներին:

Պակիստանում, որտեղ 4 մլն քրիստոնյա է ապրում, ոստիկանությունը, բանակը եւ հատուկ ուժերը ներգրավված են եկեղեցիների, քրիստոնյաների հիվանդանոցների եւ ներկայացուցչությունների պաշտպանության մեջ: Ֆիլիպիններում, Սինգապուրում եւ այլուր ահաբեկչությունների վտանգի պատճառով ուժեղ հսկողության տակ են առնված առեւտրի կենտրոնները:

«Ջավախքը» ինքնավարություն է պահանջում

Վրացական «Ռուսթավի-2» հեռուստատեսությանը տված հարցազրույցում «Ջավախք» ժողովրդական շարժման առաջնորդ Նորիկ Կարապետյանն ասել է, որ «Ջավախքը» Սամցխե-Ջավախք երկրամասում պահանջում է ինքնավարության ստեղծում: Կարապետյանի կարծիքով, քաղաքական, տնտեսական, մշակութային ինքնավարության ստեղծումը հնարավորություն կտա լուծելու շրջանի սուր հիմնախնդիրները:

Կովկասի հարցերով փորձագետ Սամուկա Արեշիձեն «Ռուսթավի-2»-ի եթերից հայտարարել է, որ Սամցխե-Ջավախքում ինքնավարություն է պահանջում ոչ թե շրջանի ողջ բնակչությունը, այլ առանձին փոքր խմբավորումներ: Ջավախքում՝ ինքնավարություն ստեղծելու հարցն աջակցություն չի գտնում նաեւ Հայաստանի պաշտոնական շրջանակներում, ասել է Արեշիձեն, հավելելով, որ ինքնավարության կողմնակից են Ախալքալաքում տեղաբաշխված 62-րդ ռուսական ռազմակայանի ներկայացուցիչները: Սովորաբար, ասել է փորձագետը, Ջավախքում ինքնավարության հարցն առաջնային է դառնում, երբ վրացական կողմը փորձում է արագացնել Ախալքալաքից ռուսական ռազմակայանի դուրսբերումը: Սամցխե-Ջավախքի բնակչությունն ունի սոցիալ-տնտեսական խնդիրներ, այդ պատճառով Վրաստանի իշխանությունները պետք է տարածաշրջանի զարգացման հատուկ ծրագիր մշակեն, ասել է Արեշիձեն:

Ժվանիան մեղադրվում է Ջավախքի խմբավորումների հետ համագործակցելու մեջ

Վրացական «Ինտերպրես» գործակալությունը հաղորդում է, որ խորհրդարանի նախկին նախագահ Զուրաբ Ժվանիան հերթական անգամ մեղադրվել է հայ լինելու եւ Ջավախքի անջատողական խմբավորումների առաջնորդների հետ համագործակցելու մեջ: Վրացական «Համաձայնություն» երիտասարդական ծայրահեղական շարժման ղեկավար Դմիտրի Օմանիձեն հայտարարել է, որ «Միացյալ ժողովրդավարներ» կուսակցության առաջնորդ Ժվանիան գաղտնի համագործակցում է «Վիրք» կազմակերպության ղեկավարներից Արարատ Քարամյանի եւ «Ջավախք» ժողովրդական շարժման առաջնորդ Նորիկ Կարապետյանի հետ: Այս երկու կազմակերպությունները հանդես են գալիս Ախալքալաքի եւ Նինոծմինդայի շրջաններում քաղաքական ինքնավար մարզ ձեւավորելու օգտին:

Սա առաջին դեպքը չէ, երբ Զուրաբ Ժվանիան եւ «Ազգային շարժում» կուսակցության առաջնորդ Միխայիլ Սաակաշվիլին մեղադրվում են հայ լինելու մեջ: «Գազետա SNG» թերթը հիշեցնում է, որ այս տարվա հունիսին Վրաստանում կայացած տեղական ինքնակառավարման ընտրություններից հետո վրացական ԶԼՄ-ներն ավելի ակտիվորեն շրջանառության մեջ դրեցին Ժվանիայի եւ Սաակաշվիլու հայկական ծագման մասին լուրերը: Վիճակը բարդացավ այն աստիճանի, որ նախագահ Շեւարդնաձեն ստիպված եղավ հատուկ հայտարարություն անել, պնդելով, որ վրաց քաղաքական գործիչների հայկական ծագումը չի սպառնում Վրաստանի շահերին:

Կոնստանտին Զատուլին. «Վրաստան անունով պետություն գոյություն չունի»

Հայտնի ռուս քաղաքագետ Կ. Զատուլինը Սուխումում լրագրողների հետ հանդիպման ընթացքում հայտարարել է, որ Վրաստան անունով պետություն, փաստորեն, գոյություն չունի, իսկ Ռուսաստանը պետք է շարունակի նրա մասնատումն առանձին շրջանների կամ Աբխազիան, Հարավային Օսիան, Աջարիան եւ Ախալքալաքը Վրաստանից դուրս բերելու աշխատանքները, որպեսզի Թբիլիսին ընդունի Ռուսաստանին հարմար քաղաքականություն, հաղորդում է վրացական պետական «Սակինֆորմ» գործակալությունը: Զատուլինը նշել է, որ ԱՄՆ-ը Վրաստանի պատճառով չի բախվի Ռուսաստանի հետ, որ ռուսներն ու աբխազներն ապրել են կողք-կողքի, եւ Աբխազիան Ռուսաստանի անբաժանելի մասն է:

Հայազգի Փահնա Կունգուրովան պահվում, խոշտանգվում է Գոբուստանի բանտում

Ադրբեջանի Հելսինկյան կոմիտեի նախագահ Արզու Աբդուլաեւան «Զերկալո» թերթին ասել է, որ Ֆահնա Կունգուրովան առաջին եւ միակ կինն է, որը պատիժը կրում է Գոբուստանի բանտում: Օրերս, հերթական անգամ կնոջը ծեծելու ժամանակ, գլխին հարվածներ տեղալիս ջարդվել է Կունգուրովայի հերակալը, ասել է Աբդուլաեւան: Ֆահնա Կոնգուրովան ձերբակալվել է 2002 թ. ապրիլի 24-ին, հանրահավաքի ժամանակ եւ երեք տարվա բանտարկության է ենթարկվել «խուլիգանական արարք» թույլ տալու մեղադրանքով:

Եվրախորհուրդը Կունգուրովային համարում է քաղբանտարկյալ: Եվրոպական այս կազմակերպության ներկայացուցիչները տարբեր առիթներով նշում են, որ Կունգուրովայի բանտարկության գլխավոր պատճառը նրա հայ լինելն է:

Նախիջեւանում բուքը խլել է երեք ադրբեջանցի զինվորականի կյանք

Երեկ Նախիջեւանում օդի ջերմաստիճանն իջել է մինչեւ -25: Մի քանի օր շարունակվում են աննախադեպ տեղումները: Դեկտեմբերի 23-ին, ինչպես հաղորդում է Ադրբեջանի ՊՆ մամլո ծառայությունը, ձյան տակ են մնացել բանակի երեք ծառայողներ՝ երկու սպա եւ մեկ շարքային: Երկու տարի առաջ Նախիջեւանի Դաշտեւանի շրջանում ձյան տակ էին մնացել 11 զինվորներ: Գտնվեց միայն մեկի դիակը, մյուս 10-ն անհետ կորան: Մեկ շաբաթ առաջ Նախիջեւանում առատ ձյան պատճառով երկու զինվորներ կորցրել էին ճանապարհը. նրանցից մեկին հայտնաբերել էին կիսամեռ վիճակում, մյուսի ճակատագիրն անհայտ է:

Բրիտանացի զինվորները Պարսից ծոց կմեկնեն հունվարի 16-ին

Բրիտանացի ծովային հետեւակայինները Պարսից ծոց կուղեւորվեն հունվարի 16-ին «HMS Ocean» ուղղաթիռակրով: Հակաիրաքյան պատերազմի պատրաստվող բրիտանացի 600 դեսանտայինները կդառնան Սադդամ Հուսեյնի տապալման նպատակով տարածաշրջան մեկնող առաջին անգլիացիները:

Լոնդոնի «Միռոր» թերթը նշում է, որ նրանք ամերիկացի ծովայինների հետ պետք է ափ իջեցվեն Իրաքի հարավում եւ գրավեն Բասրա քաղաքը: Ուղղաթիռակրի վրա կլինեն նաեւ 18 գրոհային ուղղաթիռ եւ 4 ծանր դեսանտային նավակ: Բրիտանական թերթի տվյալներով, ուղղաթիռակիրը մոտ օրերս կշարժվի դեպի Միջերկրական ծով, որտեղից ընդամենը 5 օրում Սուեզի ջրանցքով կկարողանա հասնել Իրաքի ափերին:

Պաշտոնապես հայտարարվել է, թե ուղղաթիռակիրը նավագնացային փորձարկումների է ենթարկվելու: Վարչապետ Թոնի Բլերը եւ պաշտպանության նախարար Ջեֆ Հունը ձեռնպահ են մնում հրապարակային հայտարարություններից, քանի դեռ Իրաքում աշխատող ՄԱԿ-ի փորձագետներն Անվտանգության խորհրդին մանրամասն հաշվետվություն չեն ներկայացրել իրենց գործունեության վերաբերյալ: Սակայն բրիտանական ռազմածովային ուժերի աղբյուրներից մեկը դեկտեմբերի 24-ին հավաստել է, որ «Ocean»-ի մեկնումը «Պարսից ծոցում բրիտանացիների ռազմական ներկայության ուժեղացման առաջին փուլն է»:

Ենթադրվում է, որ հետագայում իրենց զինակիցներին կմիանան ծովային հետեւակի 42-րդ եւ 45-րդ դեսանտային-դիվերսիոն զորամասերի մարտիկները: Ընդհանուր առմամբ Պարսից ծոցի շրջան կփոխադրվեն 3500 «կանաչ բերետներ»:

Պ. Ք.

Խռով մարդու մենախոսություն

Լույս է տեսել Վարդան Հակոբյանի «Անդրադարձի տեսիլներ» գիրքը

Հայտնի գրականագետ Սերգեյ Սարինյանը, գնահատելով բանաստեղծ Վարդան Հակոբյանի ստեղծագործությունը, նշում է. «Բարդ անհատականություն է եւ իր բանաստեղծությունն անընդգրկելի: Նա իր ուրույն տաղաչափությամբ, պոետական իր աշխարհով, բառի իր փիլիսոփայությամբ եւ տաղանդի անհատականությամբ ու գեղարվեստական փորձի ընդհանուր համարժեքով կանգնած է արդի հայ բանաստեղծության առաջատարների շարքում»:

Այս միտքը վերցված է Վարդան Հակոբյանի վերջին գրքի «Անդրադարձի տեսիլներ» («Հայաստան», 2002 թ.) գրքի վերջաբանից: Անվանի գրականագետը չափազանցությո՞ւն է արել, թե՞, իսկապես, Վարդան Հակոբյան բանաստեղծն արժանի է նման գնահատանքի:

Երկար տարիներ Վարդան Հակոբյանը ստեղծագործել է առանց փառքի դափնիների, առանց որեւէ հավելավճարների ու առավելագույնս տրվող արտոնությունների: Արցախի աշխարհին նվիրված մարդն իր երկրամասի կենսագիրն է եղել՝ իր կենսագրությունը շաղկապելով հայրենի եզերքին: 1969 թ. տպագրված «Մեղեդիներ» գիրքն արդեն նշանակում էր, որ հայ պոեզիայի աշխարհում նոր ձայնի համար տարածք է գտնվել: Ապա հաջորդում են Վարդան Հակոբյանի մյուս գրքերը. «Սեր եւ ժպիտ» (1973), «Ճանապարհ կաղնին» (1974), «Ծառի անունից» (1978), «Մի կռունկ անցավ» (1983), «Արցախա ծուխ» (1988), «Ամարասի զանգերը» (1993), «Տաճարն Աստծո» (1996)... Այս գրքերը շահեկանորեն տարբերվում են նրանով, որ Արցախի աշխարհի արտաքին գրավչության նկարագրությունները չեն, լուսանկարները չեն, այլ պատկերված են այս հրաշալի աշխարհի ոգին ու հոգին, սարսուռներն ու տագնապները, երազանքները խորհրդավոր, որ մեծագույն ցանկության դեպքում անգամ չէր կարող նկատել Արցախով անգամ հրապուրված ոչ արցախցին:

Վարդան Հակոբյանը շատ հաճախ խոսքեր չի գտնում ասելու, եւ, այդ իսկ պատճառով, նրա աչքերն աստղեր են դառնում, եւ հավքի թեւ է դառնում հայացքը, եւ հապաղում է օրը վայրկյանում, եւ չես հասկանում անհասկանալին... Վարդան Հակոբյանի մոտ հասունանում է օրը սիրո պես, եւ արեգակն ուր-ուր է, ահա, մայրամուտի բարկ ճյուղերից կընկնի արդեն վարարող հոսքի մեջ մթան:

«Ընդհանրապես դժվար կտեղավորվեմ որեւէ «տեսականու» տակ,- մի առիթով ասել է բանաստեղծը:- Ես խռով մարդ եմ... իմ նյարդերի վրա կյանքը շատ է նվագում, ես ինձ մշտապես հանդիպում եմ ծայրագույն պահերին, եռման կիզակետում: Մյուս իրավիճակներում ում հանդիպում եմ, նա ես չեմ: Իմ ինքնակայացումը դա իմ ինքնամարտն է»: Դժվար այսպիսի իրավիճակներում բանաստեղծի համար, անչափ դժվար է: Եվ եթե փոքրիշատե ծանոթ ես Վարդան Հակոբյանի կենսագրությանը, երբ նրա պոեզիայի տարիներին գումարում ես հասարակական-քաղաքական գործունեությունը (բազմագրքյան բանաստեղծն այժմ ղեկավարում է Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության գրողների միությունը), ապա հասկանում ես բանաստեղծելու նրա ամբողջ ճիգը: **«Անձնականն ու անանձնականն առանձին-առանձին գոյություն չունեն ինձ համար... Շրջապատող աշխարհում լինի քար, ծաղիկ, ծի, աղջիկ թե լեռ, ես ամեն ինչ կարդում եմ: Ապրում եմ ամեն շշուկ ու տառ: Այս առումով ես ապրումի եւ ոգեւորության խելագար եմ»:** Այս արձակ խոսքը բանաստեղծություն է դարձել նաեւ. **«Վերցրեք ձեռքերս ու մաս-մաս արեք-գրկել են մեղքը,-/ իմ սեւ ծննդի համար Աստված էլ ներում է հայցում,/ քարն էլ քաղեք՝ որին իմ սրտից արյուն է կաթել,/ մարդկանցից հեռու, աղբանոցի մեջ վառեք երգերս,/ ապաշխարեք, եթե երբեւէ բարեւել եք ինձ...»:** Սա բանաստեղծն է իր ողջ էությամբ, իր մերկ նյարդերով ու մերկ մկաններով: Նա չի վախենում բաց լինելու այդ բանաստեղծական վիճակից: Եվ մենք աղերսներ ենք գտնում ճշմարիտ արվեստի հետ, այն նյարդի հետ, որ մեզ է ձգվում մեծն Գրիգոր Նարեկացուց:

Տարօրինակ կլիներ, եթե Վարդան Հակոբյանը չվերլուծեր հայի ինքնությունը, հայի տեսակը: Նա այնպիսի հողի վրա է ապրում, այնպիսի եռացող մի տարածքում, որ բանաստեղծ մարդը պետք է իր, իր ժողովրդի ինքնությունը փորձեր պարզել: **«Հայը չի մեռնում,-** ասում է Վարդան Հակոբյանը «Գողգոթա» պոեմում:- **Երեւի մենք, որպես ժողովուրդ, միակն ենք, որ չենք մեռնում խաղաղ, տարիքն առած, բնական մահով: Մենք նահատակվում ենք, մենք զոհվում ենք... Անցնում ենք սրբերի շարքը, եւ դրանով իսկ սրբանում է մեր հողը: Դրանից է, որ հայոց հողի վրա ծաղիկները քաղցր են լինում ու չթառամող՝ որպես... սերը/ Նահատակների:/ Անկրկնելի:/ Բիբլիական...»:**

Վարդան Հակոբյան եւ արցախապատում: Իհարկե, այս երկու եզրերը պետք է որ միաձույլ լինեին, ինչպես եւ կա: Սակայն այս դեպքում պետք է առանց վարանելու ասել, որ Վարդան Հակոբյանը սոսկ իր երկրամասի (թեկուզեւ՝ պատմական ու հզոր ոգեղենությամբ բնութագրվող) տարեգիրը չէ սոսկ: «Գողգոթա», «Երամականչ», «Տաճարն Աստծո», «Մաշտոցն Ամարասում», «Քրիստոսի ծաղիկները» պոեմները հայապատում են, յուրովի ազգապատում: Եվ պատահական չէ, որ հայ հոգեւոր մշակույթի գիտակ ու նվիրյալ Մեսրոպ արք. Աշճյանը, խոսելով Վարդան Հակոբյանի ստեղծագործության մասին, այսպես է այն բնութագրում. «Մենք հիացած ենք Ձեր խոսքի ուժգնությամբ եւ սրտի անկեղծությամբ: Մենք ողջունում ենք, հանձին Ձեզ, Արցախի հայ ժողովրդի պահանջատիրության ոգու ամենից ուժեղ, իմաստուն եւ կորովի առաջնորդներից մեկին, սրտի զգացումի մարդուն, տեսիլքի ուխտավոր բանաստեղծին»:

Արցախի յուրօրինակ մի տարեգրություն է «Տաճարն Աստծո» պոեմը: Այն մեր ազգային էպոսի նման կազմված է չորս մասից: Պոեմի հղացման գաղափարն այս է եղել. «Վաչագան Բարեպաշտն իր Միեր եղբոր օրինակով մտել է քարայր՝ Քիրսի մի լանջին, սպասում է, երբ բոլոր արցախցիները վերադառնան Արցախ, ինքն էլ այնժամ քարայրից դուրս կգա, որովհետեւ քարայրում մնալն արդեն անհնարին կդառնա: Ու Արցախը կմնա Արցախ: Իմ այս գործում՝ դիմելով պատմությանը մեր ապագան այսպես եմ ուզում տեսնել»:

«...Ուշխուդանց Մանվելը Կանադայից է եկել,- գրում է Վարդան Հակոբյանը «Եվ կրկին դադարներ...» գործում, որը մանրապատումների, էսքիզների գիր է:- **Նախնիները Մուշից են: Սիգարը վառում է Ամարասի պատի տակ ու իր գյուղից ոգեւորվում. «Հայի ֆենոմենը հայն էլ չի հասկացել դեռ: Թշնամին մեզ գրել է աշխարհով մեկ՝ Սինգապուրից մինչեւ Սիբիր ու Սիրիա, որ առանձին-առանձին տիրի, բայց վտանգի ժամին, մոլորակի որ ծայրում էլ լինի մեզանից ամեն մեկը, անգամ չասված, անլսելի, ընդամենը մտքով անցած մի շշուկից լսում ենք իրար, տարածությունն ու ժամանակը մեզ համար չեն, կանգնում ենք իրար կողքի: Սա ի՞նչ բան է...»:**

Վարդան Հակոբյանի այս գիրքն անպայման պետք է կարդալ, ուշադիր կարդալ: Շատ բան կա գրքում, Արցախը հայտնագործելու ճշմարիտ բանալիներից մեկն է տրված:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

«Հայֆիլմ»-ը 2003 թվականին

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: 2002 թ. «Հայֆիլմ» կինոստուդիայում ավարտվել են երկու 2 գեղարվեստական կինոնկարների՝ Լյուդմիլա Սահակյանցի «Նախաշեմին» եւ Հարություն Խաչատրյանի «Վավերագրողը» խաղարկային լիամետրաժ ֆիլմերի աշխատանքները, որ անավարտ էին մնացել նախորդ տարիներից: Ինչպես հայտնեց «Հայֆիլմ» կինոստուդիայի տնօրեն Գեւորգ Գեւորգյանը, ավարտվել են նաեւ Արման Մանարյանի «Սասունցի Դավիթ» մուլտիպլիկացիոն կինոնկարի երկրորդ մասի, Ռուբեն Սահակյանցի «Հեքիաթների պանդոկը» եւ Գայանե Մարտիրոսյանի «Երեք զանգակ» մուլտֆիլմերի նկարահանման աշխատանքները:

Ըստ Գ. Գեւորգյանի, ներկայումս միայն պետական ֆինանսավորմամբ ֆիլմեր հանձնել արտադրություն շատ բարդ է, քանզի այսօր դրանց գրեթե 95%-ը պետպատվերով են նկարահանված: Նա գտնում է, որ այն ժամանակահատվածում, երբ պետությունը չի կարող գումարներ տրամադրել, եւ ֆիլմերի նկարահանումը ձգձգվում է տարիներով, անհրաժեշտ է փնտրել այլընտրանքային ֆինանսավորման աղբյուր: Այսօր հայկական կինոարտադրության զարգացման եւ համաշխարհային կինոշուկա դուրս գալու համար խիստ շահեկան է համատեղ ֆիլմարտադրությունը: Գեւորգյանը հայտնեց, որ կինոստուդիան 2003 թ. համատեղ ֆիլմարտադրություն կսկսի Հոլանդիայի, Գերմանիայի, Բրազիլիայի, ԱՄՆ-ի, Ռուսաստանի եւ Իրանի հետ: Նկարահանվելու են Ռուբեն Քոչարի «Տաք երկիր՝ ցուրտ ձմեռ» եւ Դավիթ Սաֆարյանի «Սամանտա» ֆիլմերը:

ՓԱՐԻԶ

Լուվրում ցուցադրվում է Էդգար Շահինի 52 աշխատանք

ՓԱՐԻԶ, 25 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ֆրանսիայի գեղարվեստների ազգային ընկերության Լուվրի ցուցահանդեսում բացվել է եվրոպական արվեստին նվիրված ցուցահանդես, որտեղ ներկայացված են դասական նշանավոր վարպետների գործեր: Նրանց թվում է հայազգի նկարիչ Էդգար Շահինը (1874-1947 թ.թ.), որը ներկայացված է 52 ստեղծագործություններով (գծանկար, փորագրություն, գեղանկար):

Ցուցահանդեսի բացման մասնակիցների թվում էր Էդգար Շահինի որդին՝ Պիեռ Շահինը, որը շնորհակալություն է հայտնել իր հոր արվեստի հանդեպ ցուցաբերված ուշադրության համար: «Հայրս ասում էր, թե ինքն ամենից առաջ դիմանկարի վարպետ է: Երբ ես մի ձի եմ նկարում, ասում էր նա, ապա նկարում եմ ձիու դիմանկարը, երբ տուն եմ նկարում, տան դիմանկարը: Նա ասում էր, որ ինքն ունի մի մասնագիտություն միայն. գծանկարչությունը: Ճիշտ է, այստեղ կան ցուցադրված շատ բնանկարներ, բայց դիմանկարը Շահինի արվեստի գագաթնակետն է», ասել է Պիեռ Շահինը:

Ցուցահանդեսում հիմնական տեղ է զբաղեցնում Շահինի Վենետիկի թեման: Վենետիկցիներն իրենք խոստովանում են, թե ոչ ոք այնպես լավ չի զգացել Վենետիկի լույսը, որքան Շահինը: «Հայրս հաճախ էր լինում Վենետիկում եւ չափազանց սիրում էր այդ քաղաքը: Եթե նա Փարիզում մոռացված չլիներ, ապա կվերադառնար Իտալիա եւ վերջնականապես կհաստատվեր Վենետիկում»,- նշել է Պիեռը:

Նկարչի որդին տեղեկացրել է, որ Հայաստանի ազգային պատկերասրահում մի առանձին մենյակ է հատկացված իր հորը, որտեղ պահվում են նրա նկարները, ինչպես նաեւ 167 նամակներն՝ ուղղված Արշակ Չոպանյանին: (Հիշեցնենք, որ էդ. Շահինն անդամ էր Ռամկավար Ազատական կուսակցության- խմբ.): Ցավոք Չոպանյանի պատասխանները Շահինին գրվել են եւ կորել: Լուվրում ցուցադրված է Շահինի նամակներից մեկը:

Շահինի նկարների շուրջ խմբվածներին, որոնց թվում էին շատ հայրենակիցներ, Փարիզի սփյուռքի հետազոտությունների կենտրոնի նախագահ Ժան Կլոդ Քեբաբչյանը պատմել է իր կենտրոնի մի ծրագրի մասին, ըստ որի, համակարգչի միջոցով ներկայացվելու են Շահինի 800 գործերը:

Հայաստանի կերպարվեստագետների միության պատվավոր անդամ Էդգար Շահինը ծնվել է Վիեննայում, սովորել Վենետիկի Մուրադ-Ռափայելյան վարժարանում, Փարիզում ուսում առել Ժուլիեն ակադեմիայում: 1900 թվականից մի շարք մեդալներ եւ մրցանակներ է շահել Ֆրանսիայի, Իտալիայի եւ այլ երկրների ցուցահանդեսներում: Ֆրանսիայի կառավարությունը նրան շնորհել է Պատվո լեգեոնի ասպետի աստիճան եւ շքանշան: Ձեւավորել է Անատոլ Ֆրանսի, Գուստավ Ֆլոբերի, ֆրանսիական այլ հեղինակների մի շարք գործեր: Ցուցահանդեսներ է բացել նաեւ Երեւանում, Թբիլիսիում եւ Լենինգրադում, 160 աշխատանք (փորագրություններ) նվիրել Խորհրդային Հայաստանին:

Հակոբ Պարոնյանի թատրոնը վերադարձավ Իրանից

Երեւանի Հակոբ Պարոնյանի անվան կոմեդիայի թատրոնի տնօրեն Կարապետ Շահբազյանը լրատվամիջոցներին տեղեկացրեց Պարսկաստանի Սպահան քաղաքում կայացած «Կոմեդիայի թատրոնների միջազգային փառատոնի» մասին, որին հյուրի կարգավիճակով մասնակցել են Հայաստանն ու Ադրբեջանը: Փառատոնին մասնակցած 14 թատերախմբերից առանձնահատուկ տեղ ու ուշադրություն է հատկացվել Հ. Պարոնյանի անվան երաժշտական կոմեդիայի պետական թատրոնին, որը ներկայացրել է երկու բեմադրություն՝ Հակոբ Պարոնյանի «Ատամնաբույժն արեւելյան» եւ Ժիրայր Անանյանի «Տեր, մի թող մեզ անտեր» ներկայացումները: «Ֆելեստին» սրահում, ուր դեկտեմբերի 7-ին նշանակված էր պարոնյանցիների ելույթը, լեփ-լեցուն դահլիճը մեկ րոպե լռությամբ հարգեց երկրաշարժի զոհերի հիշատակը. բեմ բարձրացվեց սեւ ժապավենով երիզված ծաղկեպսակ՝ ի հարգանս անմեղ զոհերի:

Սպահանի բոլոր թերթերը հատուկ նշել են փառատոնում պարոնյանցիների փայլուն ելույթները, որն էլ առիթ է հանդիսացել, բազմաթիվ պահանջներից հետո, չորս անգամ խաղալ այդ երկու ներկայացումները: Երեք ամիս առաջ բեմադրված «Ատամնաբույժն արեւելյան» ներկայացումը (բեմադրիչ՝ Հակոբ Ղազանչյան, ռեժիսոր՝ Անուշ Սարգսյան) նվիրվել է թատրոնի հիմնադրման 60-ամյակին, որը կտոնվի գարնանը: Իրանում պարոնյանցիների նվաճած հատուկ մրցանակը, դիպլոմն ու հուշանվերները հարստացրին թատրոնի պատվո ֆոնդը:

ՄԱՐԻՆԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

ԱԶԳ

Մարզական

Վերջին տարիներին գործարարների եւ մարզաշխարհի ներկայացուցիչների միջեւ համագործակցության սերտ կապեր են հաստատվել, ինչն ուրախալի է։ Հնարավորության սահմաններում գործարարներից շատերն աջակցում են տարբեր մարզաձեւերի ներկայացուցիչներին, սատարում հայկական սպորտին։ Նրանցից մեկն էլ "Noah sports" ֆիրմայի նախագահ Պավել Խաչատրյանն է։

Սատարենք հայկական սպորտին

– Պարոն Խաչատրյան, նախ կխնդրեի ծանոթացնել ֆիրմայի գործունեությանը։

– «Noah Sports»-ը մարզական հանդերձանքի գերմանական «Puma», իտալական «Diadora» եւ «Invikta», ամերիկյան «Wilson» ու ավստրիական «Head» հանրահայտ ֆիրմաների միակ եւ պաշտոնական ներկայացուցիչն է Հայաստանում։ Արդեն 6-րդ տարին աշխատում ենք հայաստանյան շուկան ապահովել բարձրորակ մարզահագուստով ու մարզագույքով։ Համագործակցում ենք ՀՀ սպորտկոմիտեի ...

– Տեղյակ եմ, որ զբաղվում եք նաեւ հովանավորչությամբ։

– Ցանկալի կլինի, որպեսզի գործարարներն, անհաս ծեռներեցները հնարավորության սահմաններում որոշակի օգնություն ցույց տան մեր մարզիկներին, մարզական ֆեդերացիաներին։ Մեր ֆիրման արդեն 2-րդ տարին է համագործակցում հունահռոմեական ոճի ըմբշամարտի ֆեդերացիայի հետ, մասնավորապես Լեւոն Ջուլֆալակյանի անվան գավաթի մրցաշարի հովանավորն էինք։ Որոշել ենք ըմբշամարտի ՀՀ առաջնության բոլոր մրցանակակիրներին պարգեւներ հանձնել։ Նաեւ օգնել ենք ըմբիշներին հանդերձանքի հարցում։ Հպարտ եմ, որ այդ հանդերձանքով մեր ըմբիշներն անցյալ տարվա աշխարհի առաջնությունում Հայաստանին ոսկե եւ արծաթե մեդալ պարգեւեցին։ Ցավոք, այս տարի հաջողությունը կրկնել չհաջողվեց։ Կարծում եմ, ըմբիշներն այդ անհաջողությունից լուրջ դասեր կքաղեն եւ ավելի նպատակասլաց կնախապատրաստվեն հաջորդ մրցաշրջանին։ Ես վստահ եմ, որովհետեւ մարզիկների, մարզիչների շատ լավ թիմ է հավաքվել, որոնք ֆեդերացիայի, սպորտկոմիտեի ղեկավարությամբ կարող են բարձր արդյունքների հասնել։ Համագործակցում ենք նաեւ թենիսի ներկայացուցիչների հետ։ Ամեն տարի անց է կացվում աղջիկների մրցաշար «Diadora»-ի գավաթի համար, իսկ տղաները վիճարկում են «Puma»-ի գավաթը, որի առաջին դափնեկիրը Սարգիս Սարգսյանն է։

– Դուք նախկինում ֆուտբոլի հանրապետական ֆեդերացիայի գլխավոր քարտուղարն էիք եւ, բնականաբար, ծանոթ եք մեր ֆուտբոլային տնտեսությանը։ Ինչո՞ւ որոշեցիք աջակցել ըմբիշներին եւ ոչ թե ֆուտբոլային թիմերին։

– Ֆուտբոլին աջակցելու համար բավական խոշոր գումարներ, ֆինանսական լուրջ ներդրումներ են անհրաժեշտ։ Այդ հնարավորությունը մեր ֆիրման չունի։ Իսկ 10-15 ըմբիշների ինչ-որ կերպ հնարավոր է օգնել։ Բացի այդ, այսօր ֆեդերացիան, հանձին Ռուբեն Հայրապետյանի, շատ լուրջ ֆինանսական ներդրումներ է կատարում, ինչը գովելի է։ Ցանկալի կլիներ, որ մյուս գործարարներն էլ աջակցեին ֆուտբոլի ֆեդերացիային մարզաձեւի հետագա զարգացման գործում։

– Հետեւո՞ւմ եք մեր հանրապետության ֆուտբոլային կյանքին։ Ի՞նչ կարծիքի եք ավարտված առաջնության մասին։

– Անշուշտ հետեւում եմ, քանի որ նաեւ ֆուտբոլի ջերմ երկրպագու եմ։ Կարծում եմ, ամեն ինչ նորմալ առաջ է գնում, թիմերն ավելի լավ են համալրված, մեծ թիվ են կազմում լեգեոներները։ Առաջիկա տարիներին թիմերի կազմերն ուժեղացնելու եւ եվրոպական ասպարեզում հաջող հանդես գալու միտում կա։ Դրա նախադրյալներն արդեն կան։ Այս տարի «Փյունիկը» հաջողությամբ հաղթահարեց եվրագավաթների առաջին փուլի արգելքը, շատ մոտ էր Կիեւի «Դինամոյի» հետ ավելի հաջող հանդես գալուն, որին խանգարեց մրցավարի՝ Բիլիբիոյին դաշտից հեռացնելը։ Հակառակ դեպքում, կարծում եմ, Կիեւում հաշիվը նվազագույն կլիներ, իսկ Երեւանում մեր ֆուտբոլիստներն այլ տրամադրվածությամբ խաղադաշտ դուրս կգային։

– Իսկ հավաքականի ելույթներն ինչպե՞ս կգնահատեք։

– Յուրաքանչյուր հավաքական խաղում է իր ժողովրդի պատվի, ուրախության համար։ Եթե ցուցանիշները վերցնենք, իհարկե, գոհացուցիչ չեն։ Բայց խաղի որակի տեսակետից շատ ճիշտ էր արտասահմանյան մարզչի հրավիրելը։ Համոզված եմ, որ Օսկար Լոպեսի գլխավորությամբ հավաքականն ունենալու է իր առաջին լուրջ հաջողությունը։ Հավաքականի խաղը փոխվել է, մոտեցումն աշխատանքին շատ ավելի պրոֆեսիոնալ է։

– Վերջերս բանավեճ է սկսվել. հավաքականը կազմավորելիս շեշտը դնել լեգեոներների, թե՞ տեղի ֆուտբոլիստների վրա։ Ձեր կարծիքն այս հարցում։

– Դա միմիայն մարզչի իրավասության հարց է։ Լավ տեղեկացվածության դեպքում մարզիչը, ելնելով ֆուտբոլիստների ֆունկցիոնալ վիճակից, կարող է տվյալ խաղի համար թեկնածուների ճիշտ ընտրություն կատարել։ Նա է պատասխանատու արդյունքի համար, նա էլ պետք է այդ հարցերը լուծի։ Իմ կարծիքով, տեղի կադրերը դեռեւս չունեն այն հնարավորությունները, որպեսզի ֆիզիկապես ու տեխնիկապես լավ նախապատրաստվեն, չնայած կան բացառություններ։ Իսկ լեգեոներների մարզումային եւ խաղային պայմանները պետք է նպաստեն նրանց խաղամակարդակի բարձրացմանը։ Այնպես որ, դեռ բավական ժամանակ լեգեոներները մեզ օգնել կբերեն։ Մյուս կողմից էլ անհրաժեշտ է պայմաններ ստեղծել, որպեսզի Հայաստանից ավելի շատ ֆուտբոլիստներ հանդես գան արտասահմանյան թիմերում։ Այդ դեպքում ընտրության ավելի լայն հնարավորություն կստեղծվի։

– Վերջերս դուք ընտրվել եք նորաստեղծ Երեւանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի գործկոմի անդամ։

– Ցավոք, ոչ իմ ցանկությամբ ակամա հայտնվել եմ տհաճ իրավիճակում, ուստի, օգտվելով առիթից, այս հարցում կուզենայի պարզություն մտցնել։ Ես ներկա չեմ գտնվել Երեւանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի կոնֆերանսին, հետո եմ իմացել, որ ինձ ընտրել են գործկոմի անդամ։ Իհարկե, դա ինձ համար մեծ պատիվ է, սակայն դա արվել է առանց իմ նախնական համաձայնության։ Շնորհակալ եմ վստահության համար, սակայն ես արդեն դիմել եմ Երեւանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի ղեկավարությանն ինձ գործկոմի կազմից հանելու խնդրանքով։ Այսօր ֆուտբոլի հանրապետական ֆեդերացիային մարզային բոլոր ֆեդերացիաները պիտի սատարեն, աշխատեն միասնական ծրագրով հանուն ֆուտբոլի զարգացման, ընդհանուր շահի։ Եթե այսօր ֆուտբոլի հանրապետական ֆեդերացիան է պատասխանատու ֆուտբոլի ընդհանուր զարգացման համար, ուրեմն նրա միջոցներով ու ծրագրերով էլ պետք է առաջ շարժվենք։ Այս հարցում միաբանություն է անհրաժեշտ։ Կա աշխատող համակարգ՝ ի դեմս ֆուտբոլի ՀՀ ֆեդերացիայի, կան լավ ֆուտբոլիստներ, հմուտ մարզիչներ։ Պարզապես բոլոր կարող ուժերը համատեղ ջանքերով պետք է նպաստեն մարզաձեւի զարգացմանը։

Վերջում թույլ տվեք շնորհավորել բոլորի գալիք Նոր տարին, ցանկանալ առողջություն, մարզական հաջողություններ, որպեսզի մրցաշրջան-2003-ում մարզաշխարհի մեր ներկայացուցիչներն իրենց հաջող մրցելույթներով ուրախության բազում պահեր պարգեւեն հայ ժողովրդին։

ՏՐԱՆՍՖԵՐ

3 մլն եվրո Միչովի համար

Դմիտրի Սիչովի տեղափոխման համար Մարսելի «Օլիմպիկը» Մոսկվայի «Սպարտակին» 3 մլն եվրո է վճարել։ Այս մասին հայտարարել է «Օլիմպիկի» նախագահ Քրիստոֆ Բուշեն։ Նա նաեւ նշել է, որ Սիչովով հետաքրքրվում էին նաեւ իտալական «Միլանն» ու «Լացիոն»։ Ընդ որում «Լացիոյի» ներկայացուցիչներն իր հետ եղել են Մոսկվայում։ Բուշեն գոհ է գործարքից եւ հույս ունի, որ 19-ամյա տաղանդավոր ֆուտբոլիստն իրեն լավագույն կողմերով կդրսեւորի նոր ակումբում։

Բնականաբար, գործարքից գոհ է նաեւ Մոսկվայի «Սպարտակի» ղեկավարությունը։ Բացի այն, որ «Սպարտակը» բավական մեծ գումար շահեց (Սիչովի համար ժամանակին ակումբը վճարել էր ընդամենը 170 հազար դոլար), ակումբի ղեկավարությունը կարողացավ պատվով դուրս գալ ստեղծված ծանր իրավիճակից։ «Սպարտակի» նախագահ Անդրեյ Չերվիչենկոն տեղեկացրել է, որ Սիչովի տեղափոխման վերաբերյալ բանակցությունները սկսվել էին մոտ երկու շաբաթ առաջ։ Սկզբում դրանք դանդաղ էին ընթանում, սակայն բարեհաջող ավարտ ունեցան։ Երկու կողմերն էլ գոհ մնացին գործարքից։

Առաջնության անցկացումը վտանգված է

Պորտուգալիայի պրոֆեսիոնալ ֆուտբոլային լիգայի նախագահ Վալենտին Լոուրեյրուն հայտարարել է ազգային առաջնության եւ եվրո-2004-ի նախապատրաստական աշխատանքների հնարավոր դադարեցման մասին, եթե երկրի գլխավոր դատախազ Սոուտու Մոուրան մոտ օրերս բացատրություն չտա մի շարք ակումբների ղեկավարների ֆինանսական չարաշահումների վերաբերյալ արած հայտարարության առթիվ։ Օրերս Մոուրան հայտարարել էր, որ ֆինանսական չարաշահումների, փաստաթղթերի կեղծման մեղադրանքով քրեական գործ է հարուցվել ոչ միայն «Վիտորիա դե Գիմարաեշ» ակումբի նախագահ Պիմենտ Մաշադուի, այլեւ այլ թիմերի ղեկավարների նկատմամբ։ Մաշադուն այս շաբաթ ձերբակալվել էր, սակայն մեկ օր անց 1 մլն եվրո գրավով ազատ էր արձակվել։

Մաթեուսը գլխավորեց «Պարտիզանը»

Նախկինում հանրահայտ գերմանացի ֆուտբոլիստ Լոթար Մաթեուսը հաջորդ մրցաշրջանում կգլխավորի Հարավսլավիայի 17-ակի չեմպիոն Բելգրադի «Պարտիզանը»։ Ակումբի հետ նա 2 տարով պայմանագիր է կնքել։ Մյունխենի «Բավարիայի» եւ Գերմանիայի հավաքականի նախկին ավագը մինչ այդ մարզչական գործունեությամբ էր զբաղվել Վենայի «Ռապիդում»։ Հիշեցնենք, որ Մաթեուսն անցկացրած խաղերի քանակով Գերմանիայի հավաքականի ռեկորդակիրն է։ Նա ազգային թիմի կազմում 150 խաղ է անցկացրել։

Նախապատվությունը տրվեց Տիմոշչուկին

«Ուկրաինական ֆուտբոլ» թերթի անցկացրած հարցման արդյունքներով այս տարվա երկրի լավագույն ֆուտբոլիստ է ճանաչվել Ուկրաինայի հավաքականի եւ Դոնեցկի «Շախտյորի» կիսապաշտպան Անատոլի Տիմոշչուկը։ Նա վաստակած միավորներով գերազանցեց հանրահայտ Անդրեյ Շեւչենկոյին, որը նախկինում 4 անգամ ճանաչվել էր լավագույնը։ Եռյակը եզրափակել է Կիեւի «Դինամոյի» կիսապաշտպան Անդրեյ Գուսինը։ Լավագույն մարզիչ է ճանաչվել Կիեւի «Արսենալի» մարզիչ Վյաչեսլավ Գրոզնին։

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Կարդոսոյի ռեկորդային ցուցանիշը

Պարագվայցի ֆուտբոլիստ Խոսե Կարդոսոն մեքսիկական «Տոլուկա» ակումբի կազմում երկրի առաջնության հանդիպումներում դարձել է 50 գոլի հեղինակ։ Վերջին գնդակը նա խփեց առաջնության ավարտական խաղում։ Կարդոսոն մեկ գնդակով գերազանցեց բոլիվիացի Հոակին Բոտերոյի ցուցանիշը, որն իր երկրի առաջնությունում խփել էր 49 գոլ։ Կարդոսոյի արդյունքն առայժմ ռեկորդային է ավարտված առաջնություններում։ Եվրոպայում լավագույն արդյունքն առայժմ պատկանում է «Փյունիկի» եւ ՀՀ հավաքականի հարձակվող Արման Քարամյանին, որը խփել է 36 գնդակ։ Ընդ որում, Արմանն այդ գոլերը խփել է առաջնության 21 խաղում։ Իսկ եվրոպական մի շարք երկրների առաջնություններում սովորաբար ֆուտբոլիստներն անց են կացնում 30-ից ավելի հանդիպումներ։

«Լոկոմոտիվը» կխաղա երկրորդ կազմով

ՌԴ չեմպիոն «Լոկոմոտիվը» պաշտոնապես հաստատել է իր մասնակցությունը հունվարի 18-26-ը Մոսկվայում կայանալիք ԱՊՀ եւ Բալթյան երկրների չեմպիոնների գավաթի խաղարկությանը։ «A» խմբում «Լոկոմոտիվի» մրցակիցներն են Քութաիսի «Տորպեդոն», Ղազախստանի «Իրտիշը» եւ Ղրղզստանի ԲՄԱ-ՀՕՊ-ը։ Ամենայն հավանականությամբ ՌԴ չեմպիոնը հանդես կգա երկրորդ կազմով, քանի որ թիմին արդեն փետրվարին հարկ կլինի ներգրավվել չեմպիոնների լիգայի մրցաշարին։ Փետրվարի 19-ին «Միլանի» հետ հանդիպմանը նախապատրաստվելու համար «Լոկոմոտիվը» ծրագրել է ուսումնամարզական հավաք անցկացնել Կիպրոսում։

Ի դեպ, դեռ մրցաշարը չսկսված, կարելի է ասել, որ այս տարի ԱՊՀ չեմպիոնների գավաթը նոր տեր կունենա, քանի որ նախկին գավաթակիրները՝ Մոսկվայի «Սպարտակն» ու Կիեւի «Դինամոն» չեն մասնակցելու մրցաշարին։

Ուկրաինացի լավագույն մարզիկները

ՖԻԴԵ-ի վարկածով շախմատի աշխարհի չեմպիոն Ռուսլան Պոնոմարյովն ու լողի աշխարհի չեմպիոնուհի Յանա Կլոչկովան ճանաչվել են այս տարվա Ուկրաինայի լավագույն մարզիկներ։ Այսպիսին են մարզական լրագրողների ֆեդերացիայի անցկացրած հարցման արդյունքները։

19-ամյա Ռուսլան Պոնոմարյովն այս տարի դարձավ շախմատի պատմության մեջ ամենաերիտասարդ աշխարհի չեմպիոնը։ Իսկ 20-ամյա Յանա Կլոչկովան գերազանց հանդես եկավ ապրիլին Մոսկվայում կայացած լողի աշխարհի առաջնությունում, որտեղ նվաճեց 3 ոսկե մեդալ՝ 200 եւ 400 մ համալիր լողաճում, ինչպես նաեւ 400 մ ազատ լողաճում։ Հետաքրքրական է, որ մրցույթում Ուկրաինայի հավաքականի եւ իտալական «Միլանի» հարձակվող Անդրեյ Շեւչենկոն գրավել է միայն 10-րդ տեղը, իսկ պրոֆեսիոնալ բռնցքամարտիկ Վլադիմիր Կլիչկոն զբաղեցրել է 5-րդ հորիզոնականը։

Սալասը մտադիր է հեռանալ «Յուվենտուսից»

27-ամյա չիլիացի ֆուտբոլիստ Մարսելո Սալասը մտադիր է հրաժեշտ տալ «Յուվենտուսին», որի հիմնական կազմում հազվադեպ է խաղադաշտ դուրս գալիս։ Բնական է, որ նման վիճակը չի կարող գոհացնել նրան։ Սալասը բանակցություններ է վարում «Բարսելոնի» եւ «Տոտենհեմի» հետ։ Ավելի հավանական է Սալասի Անգլիա տեղափոխվելը, քանի որ «Տոտենհեմի» գլխավոր մարզիչ Գլեն Հոդլը վաղուց է այնպիսի հարձակվող փնտրում, որը Ռոբի Քինի հետ հարվածային երկյակ կազմի։

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Երեւանի քաղաքապետարանի [illegible] սեփականություն հանդիսացող հողամասերի վարձակալության եւ օտարման մրցութային ու աճուրդային հանձնաժողովը հայտարարում է աճուրդ եւ մրցույթ ներքոհիշյալ քաղաքաշինական հողերի աճուրդային վաճառքի վարձակալության մրցույթ

ԱՃՈՒՐԴՈՎ ՎԱՃԱՌՎՈՂ ՀՈՂԱՄԱՍԵՐԻ ՑԱՆԿ

N	Հողամասի հասցեն (գտնվելու վայրը)	Ծածկագիրը Մակերեսը՝ քմ	Նպատակը	Աճուրդով վաճառվող հողամասի մեկնարկային գինը՝ հազ. դրամ
1.	ԱՐԱԲԿԻՐ Կիեւյան հ. 12ա շենքին կից տարածք	Մ 02-85 164.8	գրասենյակի շինարարության համար	817.0
2.	Վ. Վաղարշյանի եւ Վ. Համբարձումյան փող. հատման անկյունում	Մ 02-163 100	ավտոտեխսպասարկման եւ ավտոլվացման կետի շինարարության համար	496.0
3.	Թբիլիսյան խճուղուն հարող տարածք	Մ 02-301 5000.0	հասարակական սպասարկման օբյեկտի շինարարության համար	17550.0
4.	Կիեւյան կամրջին հարող տարածք	Մ 02-236 410	առողջարարական կենտրոնի շինարարության համար	2032.0
5.	ՄԱԼԱԹԻԱ-ՍԵԲԱՍՏԻԱ Բաբաջանյան փող. տրանսպորտային հանգույցին հարող տարածքում	Մ 02-161 2000.0	հասարակական եւ սպասարկման օբյեկտի շինարարության համար	4310.0
6.	Բաբաջանյան փող. հարող տարածք	Մ 02-233 1250	առեւտրի սրահի շինարարության համար	1078.0
7.	Բաբաջանյան փող. հարող տարածք	Մ 02-288 500.0	առեւտրի սրահի շինարարության համար	431.0
8.	Լենինգրադյան փող. հարող տարածք	Մ 02-250 340.0	առեւտրի եւ սպասարկման համալիրի շինարարության համար	1245.0
9.	Լենինգրադյան փող. հարող տարածք	Մ 02-13 175	առեւտրի եւ սպասարկման սրահի կառուցման համար	641.0
10.	Լենինգրադյան փող. հարող տարածք	Մ 02-294 880.0	գրասենյակի եւ հասարակական նշանակության կառույցի շինարարության համար	3223.0
11.	Սեբաստիա փող. հարող տարածք	Մ 02-311 100.0	առեւտրի սրահի շինարարության համար	366.0
12.	Սեբաստիա փող. հարող տարածք	Մ 02-63 700.0	առեւտրի սրահի շինարարության համար	2564.0
13.	Անդրանիկի փող. հ. 64 շենքին հարող տարածք	Մ 02-205 60.0	առեւտրի սրահի շինարարության համար	129.0
14.	ԱՎԱՆ Աճառյան փող. եւ Թբիլիսյան խճուղու հատման հարակից տարածքում	Մ 02-222 400	հասարակական սպասարկման օբյեկտի շինարարության համար	345.0
15.	Դուրյան թաղ. հ. 31 շենքին հարող տարածք	Մ 02-186 400.0	առեւտրի սրահի շինարարության համար	345.0
16.	ԱՋԱՓՆՅԱԿ 16-րդ թաղ. բակային տարածք	Մ 02-226 235.0	բացօթյա սրճարանի եւ մանկական խաղահրապարակի կազմակերպման համար	203.0
17.	Մարգարյան փող. հ. 1/17 շենքին հարող տարածք	Մ 02-142 60.0	առեւտրի սրահի շինարարության համար	220.0
18.	«Շահումյան 1» գերեզմանոցին հարող տարածք	Մ 02-232 2000.0	քարի մշակման արտադրամասի շինարարության համար	1725.0
19.	ՆՈՐ ՆՈՐՔ [illegible] տանող ճանապարհին հարող տարածք	Մ 02-263 1500.0	արտադրամասի շինարարության համար	3233.0
20.	ԱՎԱՆ Ռուբինյանց փող. հարող տարածք	Մ 02-240 1080.0	շինանյութի խանութ սրահի շինարարության համար	3956.0
21.	ՔԱՆԱՔԵՌ-ԶԵՅԹՈՒՆ Թբիլիսյան խճուղուն հարող տարածք	Մ 02-283 1400.0	առեւտրի եւ սպասարկման սրահի շինարարության համար	5128.0
22.	ԴԱՎԻԹԱՇԵՆ Դավիթաշեն III թաղ. ավտոմատ հեռախոսակայանի հարեւանությամբ	Մ 02-200 150.0	նորաձեւության սրահի շինարարության համար	129.0
23.	ԷՐԵԲՈՒՆԻ Մ. Խորենացու փող. վրա երկաթգծի կամրջի մոտ	Մ 02-309 60.0	առեւտրի սրահի շինարարության համար	297.0
24.	Տիգրանյան փող. հ. 8 եւ հ. 8.1 շենքերի միջանկյալ տարածք	Մ 02-129 60.0	դեղատան շինարարության համար	129.0
25.	Ռոստոմյան փող. հարող տարածք	120.0	առեւտրի սրահի շինարարության համար	440.0
26.	«Էրեբունի» կլ. հարող տարածք	Մ 02-316 1400.0	հասարակական նշանակության կառույցի շինարարության համար	5128.0
27.	ՄԱԼԱԹԻԱ-ՍԵԲԱՍՏԻԱ Շերամի փող. եւ Բ-4 թաղ. տանող ճանապարհի հատման մասում	Մ 02-284 1000.0	առեւտրի եւ գրասենյակի շինարարության համար	863.0
28.	ՀՄ Բ-1 թաղ., Բաբաջանյան փող. հատվածում	Մ 02-221 600.0	ավտոտեխսպասարկման կայանի շինարարության համար	518.0
29.	Րաֆֆու փող. հարող տարածք	Մ 02-195 300.0	առեւտրի եւ սպասարկման համալիրի շինարարության համար	647.0
30.	ԱՋԱՓՆՅԱԿ Շահումյանի գերեզմանոց տանող ճանապարհի աջակողմյան մասում	Մ 02-275 1500.0	շինարարական իրերի պատրաստման արտադրամասի շինարարության համար	1294.0
31.	Լենինգրադյան փող. հհ. 36 եւ 38 շենքերին հարող տարածք	Մ 02/92 84.0	սպասարկման սրահի շինարարության համար	308.0
32.	ԷՐԵԲՈՒՆԻ Ազատամարտիկների փող. հարող տարածք	Մ 02/66 960.0	բնակելի տան շինարարության համար	3516.0
33.	Ազատամարտիկների փող. հարող տարածք	Մ 02/64 640.0	բնակելի տան շինարարության համար	2344.0
34.	ՆՈՐՔ-ՄԱՐԱՇ Նորքի հ. 57 մանկապարտեզին հարող տարածք	Մ 02/109 700.0	անհատական բնակելի տան շինարարության համար	1388.0
35.	ԱՎԱՆ Ռուբինյանց փող. հարող տարածք	Մ 02/104 2400.0 (3x800.0 քմ)	անհատական բնակելի տների շինարարության համար	2930.0
36.	ԱՋԱՓՆՅԱԿ Գ-3 թաղ.	Մ 02-259 20000.0	առեւտրի կենտրոն համալիրի շինարարության համար	17250.0
37.	ԱՐԱԲԿԻՐ Կոմիտասի պող. Րաֆֆու անվան դպրոցի հարեւանությամբ	Մ 02-194 320.0	առեւտրի եւ սպասարկման օբյեկտի շինարարության համար	1586.0
38.	Շենգավիթ Էջմիածնի հին խճուղուն հարող տարածք	Մ 02-213 7800.0	հանգստի եւ ժամանցի համալիր կազմակերպելու համար	38649.0
39.	Արագածի փող. հարող տարածք	Մ 02-88 2x800	անհատական բնակելի տների շինարարության համար	800 քմ-207.0*
40.	ՔԱՆԱՔԵՌ-ԶԵՅԹՈՒՆ Կ. Ուլնեցու փող. հարող տարածք	Մ 02-115 164.8+465	բնակելի տների եւ հասարակական կառուցապատման համար	164.8-604.0 465.0-1703.0
41.	ԱՋԱՓՆՅԱԿ Հալաբյան փող. հ. 57 շենքին հարող տարածք	Մ 02-257 61.5	առեւտրի սրահի շինարարության համար	225.0
42.	Լուկաշինի փող. հ. 43/2 շենքի հարեւանությամբ	Մ 02-51 1500	բնակելի տան շինարարության համար	1294.0

Մրցույթով վարձակալության տրամադրվող հողամասերի ցանկ

N	Հողամասի հասցեն (գտնվելու վայրը)	Ծածկագիրը Մակերեսը՝ քմ	Նպատակը	Տարեկան վարձավճարի չափը հազ. դրամ
44.	ԷՐԵԲՈՒՆԻ Այվազովսկու փող. հարող տարածք	Մ 02-156 1000.0	շինանյութի բացօթյա վաճառք կազմակերպելու համար	549.4
45.	Դավիթ Բեկի փող. հարող տարածք	Մ 02-258 3000.0	քարերի վերամշակման արտադրամասի շինարարության համար	952.0
46.	ԱՐԱԲԿԻՐ Հրազդանի կիրճում Դավիթաշեն կամրջի հարեւանությամբ	Մ 02-280 1000.0 10 % կառուցապատում)	հանգստի գոտի կազմակերպելու համար	1758.0

ՄԱՍՆԱԿՑԵԼՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔ ՈՒՆԵՆ՝
ՀՀ քաղաքացիները ու իրավաբանական անձինք եւ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված հողի սեփականության իրավունքի սուբյեկտները ու հողօգտագործողները:
Մրցույթի եւ աճուրդի պայմանների մանրամասներին ծանոթանալու ու հայտ ներկայացնելու համար դիմել Երեւանի քաղաքապետարանի ֆինանսատնտեսագիտական վարչություն (սենյակ 309, հեռ.՝ 54-18-62):
Մրցույթը եւ աճուրդը կայանալու են 2003 թ. փետրվարի 7-ին, ժամը 16:00-ին, Երեւանի քաղաքապետարանում:
Հայտերի ընդունումը դադարեցվում է նշված ժամկետից երեք աշխատանքային օր առաջ:

*-ի փոփոխումն «ՀՀ» 06.12.2002 թ. հ. 221 (3114) եւ «Ազգ» 06.12.2002 թ. հ. 224 (2669) թերթերում տրված հայտարարությունների մեկնարկային գինը սահմանվել է 207 հազար դրամ:
**-ի փոփոխումն «ՀՀ» 14.12.2002 թ. հ. 227 (3120) եւ «Ազգ» 14.12.2002 թ. հ. 230 (2675) թերթերում տրված հայտարարությունների վարձակալության մրցույթը սահմանվել է առանց գնման իրավունքի:

ՄՐՑՈՒԹԱՅԻՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

ARMENTEL

«Արմենտելը» հայտարարում է

Հիմք ընդունելով թիվ 60 լիցենզիան, ինչպես նաեւ 21.01.02 «Արմենտել» ՀՁ ՓԲԸ եւ ՀՀ կառավարության միջեւ կնքված պայմանագրի դրույթները, թվային կայանների բաժանորդների ամսական բաժանորդային վարձերի, տեղական խոսակցությունների, ինտերնետ ցանցից օգտվելու րոպեավարձերի եւ հաստատագրված վճարների սակագների կիրառումն ապահովելու, դրամ ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից 31.10.02 թ. սահմանված մեկ դոլարը 582.74 դրամ փոխարժեքին համապատասխանեցնելու նպատակով (գործարար եւ կառավարական բաժանորդների համար):

2003 թ. հունվարի 1-ից գործողության մեջ դնել թվային կայանների բաժանորդների ամսական բաժանորդային վարձերի, տեղական խոսակցությունների, ինտերնետ ցանցից օգտվելու րոպեավարձերի եւ հաստատագրված վճարների ճշտված սակագները:

Ծառայությունների տեսակները	Սակագինը առանց ԱԱՀ, դրամ	ԱԱՀ, դրամ	Սակագինը, ԱԱՀ-ով, դրամ
Հիմնական հեռախոսների բաժանորդային վարձ			
Բնակչություն	750	150	900
Գործարար եւ կառավարական բաժանորդ	2700	540	3240
Տեղական խոսակցությունների րոպեավճարներ			
Տրամադրվող անվճար րոպեների չափաքանակը (անկախ բաժանորդների կարգավիճակից)	360 րոպե ամսական, յուրաքանչյուր հեռախոսագծի համար		
1 րոպե տեղական խոսակցությունների վարձ՝ սկսած 361-րդ րոպեից			
Բնակչություն	3.33	0.67	4.00
Գործարար եւ կառավարական բաժանորդ	3.45	0.69	4.14
Ինտերնետ ցանցից օգտվելու րոպեավարձ (1 րոպեի համար)			
Բնակչություն	0.833	0.167	1.00
Գործարար եւ կառավարական բաժանորդ	0.86	0.17	1.03
Հաստատագրված վճարներ			
Տեղական խոսակցությունների րոպեավճարների եւ բաժանորդային վարձի հաստատագրված վճարներ (անսահմանափակ տեղական խոսակցություններից եւ ինտերնետ ցանցից օգտվելու հնարավորությամբ):			
Բնակչություն	3000	600	3600
Գործարար եւ կառավարական բաժանորդ	5442	1088	6530

Ծանոթություն՝

- Տեղական խոսակցությունների եւ բաժանորդային վարձի հաստատագրված վճարման սկզբունքից օգտվելու դեպքում բաժանորդը պետք է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվան նախորդող ամսվա մինչեւ վերջին օրը ներառյալ «Արմենտել» ՀՁ սպասարկման տեղամասերում կատարի վճարումներ համաձայն սահմանված սակագների
- Հաստատագրված վճարումները ենթակա են ընդունման միայն այն բաժանորդներից, ովքեր վճարման պահին չունեն մասնուցված հեռախոսակապի ծառայությունների ժամկետանց պարտքեր:

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Այսուհետ կարդացեք «Հայոց Աշխարհ» օրաթերթի նաեւ ինտերնետային տարբերակը:
Հասցեն՝ www.hayashkharh.am

ԱՆԱ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Աննա» Սպառողների ազգային ասոցիացիայի 2002 թ.-ի հոկտեմբերի 26-ին կայացած ընդհանուր ժողովը (թիվ 105 արձանագրություն) որոշեց առաջիկա ՀՀ նախագահական ընտրություններում պաշտպանել գործող նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի թեկնածությունը:

Ասոցիացիայի նախագահ
ՄԵԼԻՏԱ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

«Տիգրիս» ՍՊԸ ռիէլտորական ընկերությունը Երեւանի «Աղամանդ» ապրանքա-հումքային բորսայի հարթակում աճուրդային վաճառքի է ներկայացնում՝
«Ավտոագրեգատների գործարան» ԲԲԸ-ի գույքը, այդ թվում՝
- Գործիքային մասնաշենք (ընդ. մակերեսը՝ 9637 քմ)
- Էլեկտրաճառագայթային զոդման տեղամաս (ընդ. մակերեսը՝ 442 քմ)
Հասցեն՝ ՀՀ, ք. Երեւան, Արշակունյաց 34
Մեկնարկային գինը՝ 68388464 դրամ:
«Մոնոլիտ» ՓԲԸ-ի գույքը, այդ թվում՝
- Պահեստային տարածք (ընդ. մակերեսը՝ 1386.3 քմ)
- Մեխանիկական արտադրամաս (ընդ. մակերեսը՝ 2338 քմ)
- Բետոնահանգույց (ընդ. մակերեսը՝ 1648 քմ)
Հասցեն՝ ՀՀ, ք. Երեւան, Նորաշեն թաղամաս
Մեկնարկային գինը՝ 2282 դոլարին համարժեք դրամ:
Աճուրդները՝ դասական, այնուհետեւ հոլանդական եղանակով 2003 թ. հունվարի 10-ից յուրաքանչյուր երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ, ժ. 13:00-ից, ք. Երեւան, Միեր Մկրտչյան 5 հասցեով:
Տեղեկությունների համար դիմել «Տիգրիս» ընկերություն:
Հեռ.՝ 53-07-32 կամ 56-31-15, 56-48-83:

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 5000. Ստորագրված է տպագրության՝ 25. 12. 2002. Գինը՝ 100 դրամ